

Bank Polski

**BROSZURA INFORMACYJNA
O WYMOGACH MIFID DLA KLIENTÓW
POWSZECHNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI BANKU POLSKIEGO SPÓŁKI AKCYJNEJ**

SPIS TREŚCI:

CO TO JEST MIFID II.....	2
INFORMACJE O PKO BANKU POLSKIM S.A. I ŚWIADCZONYCH USŁUGACH INWESTYCYJNYCH.....	2
ZASADY KLASYFIKACJI KLIENTÓW ORAZ PRZEPROWADZANIA OCENY ODPOWIEDNIOŚCI I ADEKWATNOŚCI	7
ZAKRES PRZEKAZYWANYCH INFORMACJI I OCHRONY PRZYSŁUGUJĄCEJ POSZCZEGÓLNYM KATEGORIOM KLIENTÓW	10
ZASADY ZARZĄDZANIA KONFLIKTAMI INTERESÓW (OGÓLNY OPIS)	11
ZASADY PRZYJMOWANIA LUB PRZEKAZYWANIA PRZEZ BANK ŚWIADCZEŃ PIENIĘŻNYCH I NIEPIENIĘŻNYCH (OGÓLNY OPIS).....	12
KATALOG INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH, LOKAT STRUKTURYZOWANYCH ORAZ USŁUG INWESTYCYJNYCH (OGÓLNY OPIS ISTOTY I RYZYK).....	13
ZASTRZEŻENIA	30

Obowiązuje od 20 lipca 2026 r.

CO TO JEST MIFID II

MiFID II to pakiet regulacji, na który składają się:

1) przepisy prawa europejskiego, w tym m.in:

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniająca dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/UE,
- Rozporządzenie MIFIR (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 600/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych),
- Rozporządzenie Komisji (UE) 2017/565 z dnia 25 kwietnia 2016 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE w odniesieniu do wymogów organizacyjnych i warunków prowadzenia działalności przez firmy inwestycyjne oraz pojęć zdefiniowanych na potrzeby tej dyrektywy,
- inne przepisy wykonawcze,

2) przepisy krajowe, w tym:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (dalej: „ustawa o obrocie instrumentami finansowymi”),
- Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (dalej: „prawo bankowe”),
- oraz liczne rozporządzenia wykonawcze.

MiFID II powstał, żeby zapewnić klientom odpowiedni poziom:

- ochrony inwestycyjnej,
- uczciwej konkurencji w sektorze finansowym,
- przejrzystości działania firm inwestycyjnych i banków na rynkach instrumentów finansowych w Unii Europejskiej.

W tej broszurze umieszczamy najważniejsze informacje na temat:

- praw klientów,
- naszych obowiązków związanych ze świadczeniem usług i oferowaniem produktów inwestycyjnych,
- charakterystyki naszych usług i produktów inwestycyjnych.

Działamy w najlepiej pojętym interesie klienta, w związku z tym:

- przeprowadzamy ocenę adekwatności i odpowiedniości,
- oceniamy zgodność oferowanych produktów z grupą docelową,
- dostarczamy klientom kompletnych i nieprowadzących w błąd informacji o ryzyku i kosztach związanym z inwestowaniem.

INFORMACJE O PKO BANKU POLSKIM S.A. I ŚWIADCZONYCH USŁUGACH INWESTYCYJNYCH

Nasze dane i formy kontaktu z nami

Nasze dane

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna (w tym dokumencie piszemy o sobie: „my”, „nasz”, „robimy”), z siedzibą w Warszawie, ul. Świętokrzyska 36, 00-116 Warszawa, zarejestrowana pod numerem KRS 0000026438 w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego; NIP: 525-000-77-38, REGON: 016298263; kapitał zakładowy (kapitał wpłacony) 1 250 000 000 zł.

Język komunikacji

- polski,
- inny niż polski, jeśli wynika to z zawartej umowy.

Kanały komunikacji

- kontakt osobisty w naszych oddziałach,
- kontakt telefoniczny,
- kontakt elektroniczny,
- kontakt listowny.

Adres do korespondencji

ul. Świętokrzyska 36, 00 - 116 Warszawa

Kontakt telefoniczny

Nasza Infolinia (czynna 24/7):

- dla dzwoniących w Polsce: 0 800 302 302 – dzwoniący z numerów krajowych na terenie kraju nie ponoszą opłat, pozostałe osoby płać za rozmowę zgodnie z taryfą operatora,
- dla dzwoniących w Polsce, z zagranicy i z telefonów komórkowych: (+48) 81 535 65 65 – opłata zgodna z taryfą operatora.

Kontakt elektroniczny

Formularz kontaktowy na stronach:

- www.pkobp.pl,
- www.inteligo.pl

Inne kanały kontaktu:

- bankowość elektroniczna (iPKO, iPKO Biznes i Inteligo),
- poczta elektroniczna.

Strony internetowe

- www.pkobp.pl
- www.inteligo.pl

Nasze oddziały

Usługi inwestycyjne świadczymy w komórkach organizacyjnych, tj. Centrali, oddziałach, Centrach Korporacyjnych Banku i Biurach Bankowości Prywatnej. Lista oddziałów i centrów korporacyjnych znajduje się na stronie www.pkobp.pl.

Jak rejestrujemy rozmowy i korespondencję

Rejestrujemy rozmowy telefoniczne, zachowujemy wszelką korespondencję elektroniczną oraz pisemną, w tym notatki ze spotkań z klientami, dotyczące czynności, które skutkują lub mogłyby skutkować świadczeniem jednej z usług inwestycyjnych. Mamy obowiązek archiwizować rozmowy i korespondencję przez 5 lat w celu ich udostępnienia klientowi na jego żądanie, a przez 7 lat w celu ich udostępnienia, gdy żąda tego właściwy organ. Czas ten liczymy od pierwszego dnia roku następującego po roku, w którym sporządziliśmy dokumenty lub nośniki informacji, lub w którym klient je od nas otrzymał. Na żądanie klienta przez okres 5 lat udostępniamy kopie nagrań rozmów telefonicznych, notatek z rozmów z klientami oraz korespondencji elektronicznej lub pisemnej.

Usługi i produkty inwestycyjne

Usługi inwestycyjne i instrumenty finansowe

1. Świadczymy następujące **usługi inwestycyjne**:
 - przyjmujemy i przekazujemy zlecenia nabycia lub zbycia instrumentów finansowych,
 - wykonujemy zlecenia nabycia lub zbycia instrumentów finansowych na rachunek osoby zlecającej,
 - nabywamy lub zbywamy instrumenty finansowe na własny rachunek,
 - oferujemy instrumenty finansowe,
 - świadczymy usługę doradztwa inwestycyjnego.
2. Biuro Maklerskie PKO Banku Polskiego świadczy usługi odrębnie.
3. W odniesieniu do **lokat strukturyzowanych i lokat inwestycyjnych** świadczymy następującą usługę:

Przyjmujemy wkłady pieniężne płatne na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu i prowadzimy rachunki tych wkładów.

Usługę tę nazywamy dalej „usługą przyjmowania wkładów i prowadzenia rachunków wkładów pieniężnych w formie lokat strukturyzowanych”.

4. W naszej ofercie mamy następujące **instrumenty finansowe i produkty inwestycyjne**:
 - 1) obligacje,
 - 2) bony skarbowe,
 - 3) nieskarbowe dłużne papiery wartościowe,
 - 4) jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych,
 - 5) instrumenty pochodne:
 - walutowe transakcje zamiany stóp procentowych (CIRS),
 - transakcje zamiany stóp procentowych (IRS),
 - terminowe transakcje stopy procentowej (FRA),
 - opcje na stopę procentową,
 - opcje walutowe,
 - negocjowane terminowe transakcje wymiany walut wymiennalnych (FX forward),
 - negocjowane transakcje (FX swap),
 - swapy towarowe,
 - opcje towarowe,
 - uprawnienia do emisji gazów cieplarnianych,
 - 6) lokaty strukturyzowane (w tym lokaty inwestycyjne) – dalej „lokaty strukturyzowane”.

Ochrona pieniędzy i innych aktywów

1. Pieniądze i instrumenty finansowe, powierzone nam w związku ze świadczeniem usług inwestycyjnych, są ewidencjonowane i przechowywane oddzielnie od aktywów własnych i pieniędzy innych klientów.
2. Jesteśmy uczestnikiem:
 - 1) obowiązkowego systemu rekompensat, który prowadzi Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. na zasadach określonych w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi,
 - 2) obowiązkowego systemu gwarantowania depozytów na zasadach określonych w ustawie z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji.
3. System rekompensat to częściowa ochrona aktywów klientów. Działa on, jeśli zaistnieje którekolwiek z poniższych zdarzeń:
 - 1) zostanie ogłoszona nasza upadłość,
 - 2) zostanie wobec nas otwarte postępowanie restrukturyzacyjne,
 - 3) Komisja Nadzoru Finansowego oddali wniosek o ogłoszenie naszej upadłości ze względu na to, że nasz majątek nie wystarcza, aby ponieść koszty postępowania,
 - 4) Komisja Nadzoru Finansowego uzna, że, z powodów ściśle związanych z sytuacją finansową, nie możemy (w danym momencie i najbliższym czasie) wykonywać zobowiązań wynikających z roszczeń klientów.

4. System rekompensat zapewnia wypłatę pieniędzy oraz wartości utraconych instrumentów finansowych pomniejszonych o nasze należności, do równowartości w złotych 3 000 euro. Jeśli wartość utraconych środków mieści się w kwocie 3 000 euro, klient otrzyma 100% tej kwoty. Jeśli strata jest większa niż 3 000 euro, klient otrzyma maksymalnie 90% nadwyżki ponad tę kwotę. Górna granica środków objętych systemem rekompensat to równowartość w złotych 22 000 euro.
5. Możemy przekazać do przechowywania podmiotowi trzeciemu instrumenty finansowe klientów. Robimy to na podstawie umów zawartych z tym podmiotem. Podmiot ten wybieramy, kierując się należyłą starannością oraz obowiązującym prawem. Odpowiadamy za ewentualne szkody, które klient może ponieść na skutek działań tego podmiotu.
6. System gwarantowania depozytów zapewnia klientowi wypłatę środków zgromadzonych na jego rachunkach bankowych do równowartości w złotych 100 000 euro, w razie ich niedostępności.
7. Pieniądze, które klient zgromadził w ramach lokat strukturyzowanych na prowadzonym przez nas rachunku, są objęte systemem gwarantowania depozytów. Nie jest to jednak gwarancja osiągnięcia zysku. Pozostałe produkty nie są objęte tym systemem.
8. Wartości, o których piszemy w pkt. 4 i 6, określają maksymalną wysokość roszczeń klienta. Nie są one zależne od tego, w jakiej wysokości i na ilu rachunkach miał on aktywa. Szczegóły na temat wysokości kwot oraz podmiotów objętych tymi systemami, w tym podmiotów wyłączonych, znajdują się na naszych stronach internetowych lub w ustawach, o których piszemy w pkt. 2.

Nadzór i podstawa prawna naszej działalności w zakresie usług objętych MIFID II

Oświadczamy, że:

1. Usługi inwestycyjne świadczymy na podstawie art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi.
2. Usługę przyjmowania wkładów i prowadzenia rachunków wkładów pieniężnych w formie lokat strukturyzowanych świadczymy zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt. 1 prawa bankowego.
3. Rachunki papierów wartościowych prowadzimy na podstawie zezwolenia Komisji Papierów Wartościowych i Giełd (obecnie Komisja Nadzoru Finansowego) z dnia 19 grudnia 2002 r.

Nasza działalność podlega nadzorowi.

Organ nadzoru:
Komisji Nadzoru Finansowego
ul. Piękna 20
00-549 Warszawa

Sprzedaż krzyżowa

1. Sprzedaż krzyżowa to oferowanie instrumentu finansowego i/lub lokaty strukturyzowanej wraz z innym produktem lub usługą w ramach pakietu lub jako warunek zawarcia tej samej umowy lub pakietu. Sprzedaż krzyżowa to sprzedaż łączona lub sprzedaż wiązana.
2. Sprzedaż łączona to oferowanie pakietu produktów i/lub usług, w którym każdy z oferowanych produktów lub usług jest dostępny oddzielnie, a klient ma prawo zakupu każdego z komponentów pakietu osobno.
3. Komponent to oddzielny produkt i/lub usługa, które są częścią pakietu w ramach sprzedaży wiązanej lub łączonej.
4. Sprzedaż wiązana to oferowanie pakietu produktów i/lub usług, w którym przynajmniej jeden z produktów lub jedna z usług nie są dostępne dla klientów oddzielnie.
5. Potencjalnemu klientowi przekazujemy informacje o warunkach umowy lub umów zawieranych w ramach sprzedaży krzyżowej (w tym o kosztach, opłatach oraz ryzykach) w sposób:
 - 1) rzetelny, dokładny i niewprowadzający w błąd,
 - 2) odpowiedni i zrozumiały dla przeciętnego przedstawiciela grupy, do której je kierujemy lub do której mogą dotrzeć,
 - 3) spójny, to znaczy, że korzyści, ograniczenia, ryzyka i koszty związane ze sprzedażą krzyżową prezentujemy w sposób jednolity i zbiorczy.Informacje te przekazujemy klientowi odpowiednio wcześniej przed zawarciem umowy.
6. Przedstawiamy klientowi następujące informacje:
 - 1) o kosztach i opłatach związanych z zawarciem, wykonaniem lub rozwiązaniem umowy zawartej w ramach sprzedaży krzyżowej,
 - 2) o kosztach i opłatach związanych z zawarciem, wykonaniem lub rozwiązaniem umów dotyczących poszczególnych usług, które byłyby ponoszone z tytułu poszczególnych usług, gdyby były świadczone na podstawie odrębnych umów,
 - 3) zbiorczą o tych kosztach i opłatach.
7. Opisujemy także ryzyko związane ze sprzedażą krzyżową i ryzyko wynikające z poszczególnych usług. Przekazujemy także informacje o zmianach w zakresie ryzyka, jakie wynikają ze sprzedaży krzyżowej w porównaniu z ryzykiem, które wynikałoby z poszczególnych usług, gdyby były świadczone na podstawie odrębnych umów.
8. Jeśli usługę inwestycyjną możemy świadczyć na podstawie jednej z umów albo na podstawie odrębnej umowy, informujemy o tym klienta. Dzięki temu może on podjąć świadomą decyzję dotyczącą umowy, na podstawie której będziemy mu świadczyć usługę inwestycyjną. Pomaga mu to także zrozumieć charakter i ryzyko wynikające ze sprzedaży krzyżowej. Umożliwiamy klientowi podjęcie świadomej decyzji dotyczącej umowy, na podstawie której będziemy świadczyć usługę inwestycyjną oraz nie podejmujemy działań, które wykluczają, utrudniają lub narzucają klientowi wybór umowy.
9. Nie zawieramy umów w ramach sprzedaży krzyżowej, ani nie pośredniczymy w ich zawarciu, w przypadku gdy okresy odstąpienia lub rozwiązania umów o świadczenie usług zawieranych w ramach sprzedaży krzyżowej, różniłyby się od okresów odstąpienia lub rozwiązania umów o świadczenie takich usług świadczonych na podstawie odrębnych umów.

10. Nie zawieramy umowy sprzedaży łączonej, ani nie pośredniczymy w jej zawarciu, w przypadku gdy klient nie ma możliwości zaprzestania korzystania z jednej z usług wchodzących w skład pakietu bez ponoszenia wysokich, nieuzasadnionych kosztów lub opłat, w tym kar umownych.

Sprzedaż łączona

1. W ramach sprzedaży łączonej oferujemy następujące usługi:
 - 1) przyjmujemy i przekazujemy zlecenia nabycia lub zbycia instrumentów finansowych (art. 69 ust. 1 pkt 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi) w pakiecie z usługą bankowości prywatnej lub usługą bankowości elektronicznej,
 - 2) przyjmujemy i przekazujemy zlecenia nabycia lub zbycia instrumentów finansowych (art. 69 ust. 1 pkt 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi) w pakiecie z usługą prowadzenia rachunku lokaty oszczędnościowej,
 - 3) wykonujemy zlecenia nabycia lub zbycia instrumentów finansowych na rachunek osoby zlecającej (art. 69 ust. 1 pkt 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi) w pakiecie z usługą bankowości elektronicznej lub usługą udzielania kredytów,
 - 4) usługę doradztwa inwestycyjnego (art. 69 ust. 1 pkt 5 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi) w pakiecie z usługą bankowości prywatnej lub usługą bankowości elektronicznej,
 - 5) oferujemy instrumenty finansowe (art. 69 ust. 1 pkt 6 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi) w pakiecie z usługą prowadzenia rachunku bieżącego lub usługą bankowości elektronicznej.
2. Usługę przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych (art. 69 ust. 1 pkt 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi), usługę doradztwa inwestycyjnego (art. 69 ust. 1 pkt 5 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi) i usługę przyjmowania wkładów i prowadzenia rachunków wkładów pieniężnych w formie lokat strukturyzowanych (art. 5 ust. 1 pkt 1 prawa bankowego) możemy świadczyć na podstawie jednej umowy o świadczenie usług.
3. W ramach sprzedaży łączonej sprzedajemy:
 - 1) kredyt w pakiecie z transakcją skarbową zabezpieczającą ryzyko wynikające ze zmiany:
 - a) stopy procentowej lub
 - b) kursów walut lub
 - c) cen towarów związanych z prowadzoną przez klienta działalnością lub
 - d) cen uprawnień do emisji gazów cieplarnianych,
 - 2) Wyspecjalizowany Program Inwestycyjny Akcjomat (fundusz inwestycyjny w pakiecie z innym funduszem inwestycyjnym).

Koszty związane ze sprzedażą łączoną

1. Sprzedaż łączona nie wpływa na koszty i opłaty usług i/lub produktów w pakiecie w porównaniu z kosztami i opłatami, które wynikałyby z poszczególnych usług, gdybyśmy świadczyli je oddzielnie. W szczególności, sprzedaż łączona kredytu oraz transakcji zabezpieczających nie powoduje nałożenia dodatkowych kosztów lub opłat, w tym kar umownych w sytuacji rezygnacji z korzystania z jednej z usług wchodzących w skład sprzedaży łączonej, przy czym zawarcie transakcji zabezpieczającej może mieć wpływ na obniżenie kosztów związanych z kredytem, w tym marży kredytu. Z kolei zawarcie umowy kredytu nie ma wpływu na koszty transakcji zabezpieczających, w tym ich marżę.
2. Przed zawarciem umowy udostępniamy (na trwałym nośniku lub na naszej stronie internetowej) informacje na temat kosztów i opłat związanych z każdą usługą i/lub produktem.
3. W przypadku sprzedaży łączonej kredytu oraz transakcji skarbowej zabezpieczającej, naruszenie umowy kredytu może stanowić przypadek naruszenia umowy ramowej w zakresie współpracy na rynku finansowym.
4. Przedterminowe zamknięcie lub rozwiązanie transakcji zabezpieczających możemy potraktować jako naruszenie umowy kredytowej. Może się to wiązać z zastosowaniem sankcji z tytułu naruszania postanowień umowy kredytu, a co za tym idzie z dodatkowymi kosztami, które poniesie klient (np. podwyższenie marży kredytu).

Sprzedaż wiązana

1. Poniższe usługi inwestycyjne świadczymy jedynie pod warunkiem, że klient zawrze z nami umowę o prowadzenie rachunku bankowego (rachunku bieżącego). W ramach tych usług:
 - 1) przyjmujemy i przekazujemy zlecenia nabycia lub zbycia instrumentów finansowych (art. 69 ust. 1 pkt 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi),
 - 2) wykonujemy zlecenia nabycia lub zbycia instrumentów finansowych na rachunek osoby zlecającej (art. 69 ust. 1 pkt 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi),
 - 3) świadczymy usługę doradztwa inwestycyjnego (art. 69 ust. 1 pkt 5 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi),
 - 4) przyjmujemy wkłady i prowadzimy rachunki wkładów pieniężnych w formie lokat strukturyzowanych (art. 5 ust. 1 pkt 1 prawa bankowego).
2. W ramach sprzedaży związanej sprzedajemy Wyspecjalizowany Program Inwestycyjny Autolokacja (lokatę terminową w pakiecie z funduszem inwestycyjnym).
3. W ramach sprzedaży związanej możemy oferować też kredyt w pakiecie z transakcją skarbową zabezpieczającą ryzyko wynikające ze zmiany:
 - 1) stopy procentowej lub
 - 2) kursów walut lub
 - 3) cen towarów związanych z prowadzoną przez niego działalnością lub
 - 4) cen uprawnień do emisji gazów cieplarnianych.
4. Jeśli klient chce zawrzeć z nami transakcje na rynku dłużnych papierów wartościowych (w ramach świadczonej przez nas usługi wykonywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych na rachunek osoby zlecającej), musi zawrzeć z nami umowę o prowadzenie rachunku papierów wartościowych (usługi powiernicze).

Koszty związane ze sprzedażą wiążaną

1. Sprzedaż wiązana nie wpływa na koszty i opłaty usług i/lub produktów w pakiecie w porównaniu z kosztami i opłatami, które wynikałyby z poszczególnych usług i/lub produktów gdybyśmy świadczyli je oddzielnie. W szczególności, sprzedaż wiązana kredytu oraz transakcji zabezpieczających nie powoduje nałożenia dodatkowych kosztów lub opłat, w tym kar umownych w sytuacji rezygnacji z korzystania z jednej z usług wchodzących w skład sprzedaży wiązanej przy czym zawarcie transakcji zabezpieczającej może mieć wpływ na obniżenie kosztów związanych z kredytem, w tym marży kredytu. Z kolei zawarcie umowy kredytu nie ma wpływu na koszty transakcji zabezpieczających, w tym ich marżę.
2. Warunkujemy zawarcie umowy o świadczenie usług inwestycyjnych zawarciem umowy o prowadzenie u nas rachunku bieżącego, co może oznaczać wyższe koszty dla klienta. Wynika to z tego, że klient może być zobowiązany do ponoszenia prowizji i opłat z tytułu prowadzenia tego rachunku, realizacji zleceń płatniczych i innych określonych w tabeli prowizji i opłat bankowych.
3. Żebyśmy mogli świadczyć usługi inwestycyjne, klient musi zawrzeć z nami umowę o prowadzenie rachunku bankowego.
4. W wypadku sprzedaży wiązanej kredytu oraz transakcji skarbowej zabezpieczającej naruszenie umowy kredytu może stanowić przypadek naruszenia umowy ramowej w zakresie współpracy na rynku finansowym.
5. Przedterminowe zamknięcie lub rozwiązanie transakcji zabezpieczających możemy potraktować jako naruszenie umowy kredytowej. Może się to wiązać z zastosowaniem sankcji z tytułu naruszania postanowień umowy kredytu, a co za tym idzie z dodatkowymi kosztami, które poniesie klient (np. podwyższenie marży kredytu).

Ryzyko związane ze sprzedażą krzyżową

Sprzedaż krzyżowa nie wpływa na poziom ryzyka w porównaniu z ryzykiem, które wynikałoby z poszczególnych usług i/lub produktów w pakiecie, gdybyśmy świadczyli je oddzielnie. Ryzyka wynikające ze sprzedaży krzyżowej stanowią sumę ryzyk wynikających z poszczególnych usług i/lub produktów w pakiecie.

Pełna lista rodzajów ryzyk związanych z produktami oferowanymi w ramach każdej z usług inwestycyjnych, które świadczymy, znajduje się w rozdziale *Katalog instrumentów finansowych, lokat strukturyzowanych oraz usług inwestycyjnych (ogólny opis istoty i ryzyk)*.

Reklamacje

1. Klienci mogą składać reklamacje dotyczące naszych produktów lub usług:
 - 1) na piśmie w postaci elektronicznej:
 - a) w serwisie internetowym iPKO,
 - b) aplikacji mobilnej IKO,
 - c) na adres do doręczeń elektronicznych wpisany do bazy adresów elektronicznych,
 - d) za pomocą innych środków komunikacji elektronicznej, wskazanych w umowie lub regulaminie produktu,
 - 2) ustnie – telefonicznie lub osobiście w placówkach banku,
 - 3) na piśmie w postaci papierowej:
 - a) osobiście w placówkach banku,
 - b) przesyłką pocztową,
 - c) za pośrednictwem podmiotu zajmującego się doręczaniem korespondencji na terenie Unii Europejskiej.
2. Aktualne numery telefonów i adresy, pod które można składać reklamacje, znajdują się na stronie www.pkobp.pl. Można je także dostać w placówkach banku.
3. Reklamacja powinna zawierać:
 - 1) dane identyfikacyjne klienta (w wypadku osoby fizycznej – imię, nazwisko, PESEL, a w wypadku osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej, która nie ma osobowości prawnej – nazwę oraz REGON lub NIP),
 - 2) aktualny adres do korespondencji,
 - 3) opis zgłaszanych zastrzeżeń lub niezgodności dotyczących naszych produktów lub usług,
 - 4) jeśli to możliwe - oczekiwania klienta wobec nas w związku z reklamacją,
 - 5) jeśli to możliwe – numer umowy albo wykaz transakcji, których dotyczy reklamacja.
4. Możemy poprosić klienta o to, żeby przekazał dodatkowe informacje lub dokumenty, jeżeli będą one niezbędne do rozpatrzenia reklamacji.
5. Klient powinien złożyć reklamację najszybciej, jak to możliwe. Ułatwi nam to jej rzetelne rozpatrzenie.
6. Jeśli klient tego zażąda, możemy na piśmie lub w inny uzgodniony sposób potwierdzić, że otrzymaliśmy jego reklamację.
7. Reklamacje rozpatrujemy i udzielamy na nie odpowiedzi niezwłocznie do 30 dni od dnia, w którym ją otrzymaliśmy. W szczególnie skomplikowanych wypadkach, termin ten możemy wydłużyć do:
 - 1) 60 dni od dnia otrzymania reklamacji (w wypadku klientów będących osobami fizycznymi),
 - 2) 90 dni (dla pozostałych klientów).Jeżeli będziemy musieli wydłużyć czas rozpatrywania i odpowiedzi na reklamację, wskażemy przyczynę opóźnienia i okoliczności, które musimy ustalić, aby rozpatrzyć sprawę, oraz poinformujemy klienta o nowym terminie. Aby zachować termin rozpatrzenia reklamacji, wystarczy, że wyślemy odpowiedź przed jego upływem.
8. Informujemy klienta o wyniku rozpatrzenia reklamacji na piśmie:
 - 1) w postaci elektronicznej – gdy klient złoży reklamację na piśmie w postaci elektronicznej albo, na wniosek klienta, w postaci papierowej. Odpowiedź prześlemy:
 - a) na adres klienta do doręczeń elektronicznych, jeśli klient złoży reklamację na adres banku do doręczeń elektronicznych, albo
 - b) za pomocą kanału komunikacji elektronicznej wykorzystanego do złożenia reklamacji, a na wniosek klienta, w wiadomości e-mail,
 - 2) w postaci papierowej – gdy klient złoży reklamację na piśmie w postaci papierowej albo, na wniosek klienta, w postaci elektronicznej,
 - 3) w postaci papierowej albo elektronicznej, zgodnie z wnioskiem klienta – jeśli klient złoży reklamację ustnie.

9. Osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej mogą otrzymać odpowiedź na reklamację w uzgodnionej formie.
10. Klient może odwołać się od naszej odpowiedzi na reklamację w sposób wskazany w odpowiedzi na reklamację.
11. Po wyczerpaniu procedury reklamacyjnej, klient ma prawo do pozasądowego rozstrzygania ewentualnych sporów z nami:
 - 1) Jeśli klient jest konsumentem – przed Arbitrem Bankowym, zgodnie z Regulaminem na stronie www.zbp.pl lub przed Rzecznikiem Finansowym, zgodnie z trybem postępowania wskazanym na stronie www.rf.gov.pl,
 - 2) Jeśli klient jest osobą fizyczną (ale nie jest konsumentem) – przed Rzecznikiem Finansowym, zgodnie z trybem postępowania wskazanym na stronie www.rf.gov.pl.
12. Klient będący konsumentem może również poprosić o pomoc właściwego powiatowego lub miejskiego rzecznika konsumentów.
13. Niezależnie od opisanego wyżej postępowania reklamacyjnego klientowi w każdym momencie przysługuje prawo do wystąpienia z powództwem do właściwego sądu powszechnego.
14. Szczegółowe informacje dotyczące składania i rozpatrywania reklamacji mogą zawierać postanowienia umów lub regulaminów właściwych dla poszczególnych produktów lub usług, które świadczymy dla klienta.
15. Wszystkie reklamacje rozpatrujemy z największą starannością, wnikliwie i w możliwie najkrótszym terminie.

Czynniki zrównoważonego rozwoju (ESG)

1. ESG to skrót od słów:
 - *environmental* (środowisko),
 - *social* (społeczna odpowiedzialność),
 - *corporate governance* (ład korporacyjny).Oznaczają one aspekty zrównoważonego rozwoju, które bierzemy pod uwagę w związku z prowadzeniem działalności w zakresie usług objętych MIFID II i podejmowanymi decyzjami biznesowymi.
2. Mamy obowiązek działać zgodnie z przepisami powszechnie obowiązującego prawa, wytycznymi i stanowiskami organów nadzoru w obszarze zrównoważonego rozwoju. Ponadto musimy dbać o to, żeby naszym klientom sprzedawać produkty i świadczyć usługi dostosowane do ich potrzeb i tylko takie, dla których stanowią oni rzeczywistą grupę docelową. Dbamy też o to, żeby nie wprowadzać naszych klientów w błąd odnośnie informacji na nasz temat i produktów lub usług przez nas udostępnianych w zakresie aspektów zrównoważonego rozwoju.
3. Mamy obowiązek zapewnić, aby dystrybuowane produkty i świadczone usługi inwestycyjne były zgodne z potrzebami, cechami i celami klientów, w tym związanymi ze zrównoważonym rozwojem. Działania te mają na celu zapobiec sprzedaży klientom niestanowiącym grupy docelowej dla produktu lub produktów nieadekwatnych, niespełniających ich preferencji i potrzeb i stosowaniu takich działań marketingowych, które mogłyby wprowadzać w błąd w zakresie powiązania produktu lub usługi z celami bądź czynnikami zrównoważonego rozwoju.
4. Czynniki zrównoważonego rozwoju to czynniki środowiskowe, społeczne, w tym pracownicze, ładu korporacyjnego oraz przeciwdziałania korupcji i przekupstwu. Czynniki te uwzględniamy, gdy raportujemy naszą działalność związaną z innymi niż czysto ekonomiczne wskaźniki rozwoju.
5. Obowiązki związane z ESG nakłada na nas Dyrektywa Delegowana Komisji (UE) 2017/593 z dnia 7 kwietnia 2016 r. (znowelizowana przez Dyrektywę Delegowaną Komisji (UE) 2021/1269 z dnia 21 kwietnia 2021 r.).

ZASADY KLASYFIKACJI KLIENTÓW ORAZ PRZEPROWADZANIA OCENY ODPOWIEDNIOŚCI I ADEKWATNOŚCI

Klasyfikacja klientów

1. Proces klasyfikacji prowadzimy po to, żeby określić zakres ochrony inwestycyjnej, który przysługuje klientowi odnośnie do usług inwestycyjnych. Zanim zawrzemy z klientem *Umowę o świadczenie usług inwestycyjnych* lub *Umowę ramową w zakresie współpracy na rynku finansowym* nadajemy klientowi jedną z następujących kategorii:
 - 1) **klient detaliczny** (najwyższy poziom ochrony),
 - 2) **klient profesjonalny** (średni poziom ochrony),
 - 3) **uprawniony kontrahent** (najniższy poziom ochrony).Klientowi nadajemy tę samą kategorię w zakresie wszystkich usług.
2. Klient detaliczny to klient niebędący klientem profesjonalnym ani uprawnionym kontrahentem.
3. Klient profesjonalny to klient, który ma doświadczenie i wiedzę pozwalające mu:
 - 1) podejmować właściwe decyzje inwestycyjne,
 - 2) poprawnie oceniać ryzyko związane z tymi decyzjami.Klienci profesjonalni to:
 - 1) instytucje finansowe, w szczególności:
 - a) Bank,
 - b) firma inwestycyjna,
 - c) zakład ubezpieczeń,
 - d) fundusz inwestycyjny, alternatywna spółka inwestycyjna, towarzystwo funduszy inwestycyjnych lub zarządzający ASI,
 - e) fundusz emerytalny lub towarzystwo emerytalne,
 - f) towarowy dom maklerski,
 - g) podmiot zawierający na własny rachunek, w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, transakcje na rynkach kontraktów terminowych, opcji lub innych instrumentów pochodnych albo na rynkach pieniężnych wyłącznie po to, żeby

- zabezpieczyć pozycje zajęte na tych rynkach, lub działający w tym celu na rachunek innych członków takich rynków, o ile odpowiedzialność za wykonanie zobowiązań wynikających z tych transakcji ponoszą uczestnicy rozliczający tych rynków,
- 2) inwestorzy instytucjonalni niebędący instytucjami finansowymi, prowadzący regulowaną działalność na rynku finansowym – agenci transferowi, dystrybutorzy jednostek funduszy inwestycyjnych niebędący bankami ani firmami inwestycyjnymi,
 - 3) podmioty prowadzące poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej działalność równoważną do działalności prowadzonej przez podmioty wskazane w ppkt. 1) lit. a-g i ppkt. 2) – zagraniczne firmy inwestycyjne, zagraniczne instytucje kredytowe,
 - 4) instytucje publiczne, które zarządzają długiem publicznym, banki centralne, Bank Światowy, Międzynarodowy Fundusz Walutowy, Europejski Bank Centralny, Europejski Bank Inwestycyjny lub inne organizacje międzynarodowe pełniące podobne funkcje,
 - 5) inni inwestorzy instytucjonalni, których głównym przedmiotem działalności jest inwestowanie w instrumenty finansowe, w tym podmioty zajmujące się sekurytyzacją aktywów lub zawieraniem innego rodzaju transakcji finansowych,
 - 6) przedsiębiorcy, którzy spełniają co najmniej dwa z poniższych wymogów:
 - a) suma bilansowa tego przedsiębiorcy wynosi co najmniej 20 000 000 euro,
 - b) osiągnięta przez tego przedsiębiorcę roczna wartość przychodów ze sprzedaży wynosi co najmniej 40 000 000 euro,
 - c) kapitał własny lub fundusz własny tego przedsiębiorcy wynosi co najmniej 2 000 000 euro.
4. Równowartość kwot wymienionych w pkt. 3 ppkt. 6), wskazanych w euro, jest obliczana przy zastosowaniu średniego kursu euro, który ustala Narodowy Bank Polski na dzień sporządzenia przez danego przedsiębiorcę sprawozdania finansowego.
5. Uprawniony kontrahent to klient profesjonalny, z którym zawieramy transakcje lub pośredniczymy w ich zawieraniu w ramach usługi:
- 1) przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych,
 - 2) wykonywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych na rachunek osoby zlecającej,
 - 3) nabywania lub zbywania instrumentów finansowych na nasz rachunek własny, lub klient, który:
 - 1) na swój wniosek został przez nas uznany za uprawnionego kontrahenta lub
 - 2) posiada status uprawnionego kontrahenta zgodnie z przepisami prawa państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub strony umowy o EOG, w której ma siedzibę lub miejsce zamieszkania.
6. Kategorię klienta zmieniamy na jego pisemny wniosek w odniesieniu do wszystkich instrumentów finansowych oraz lokat strukturyzowanych będących w ofercie oraz usług świadczonych na jego rzecz. W przypadku pozytywnego rozpatrzenia takiego wniosku (zmiana kategorii klienta na klienta profesjonalnego) klient zobowiązany jest do przekazywania nam informacji o zmianach danych, które mają wpływ na możliwość traktowania klienta jak klienta profesjonalnego.
7. Nie możemy zmienić kategorii klienta detalicznego nadanej klientowi indywidualnemu (konsumentowi) ani z naszej inicjatywy, ani na wniosek klienta. Jeśli klient indywidualny złoży wniosek o taką zmianę, rozpatrzmy go negatywnie. Brak możliwości zmiany kategorii klienta detalicznego nadanej klientowi indywidualnemu (konsumentowi) wynika z przyjętych przez nas zasad, mających na celu zapewnianie najwyższego poziomu ochrony inwestycyjnej dla tych klientów.
8. Aby zapewnić klientowi wysoki poziom bezpieczeństwa i ochrony działalności inwestycyjnej, możemy odmówić zmiany kategorii na taką z niższym poziomem ochrony inwestycyjnej. Informację o takiej decyzji przekazujemy pisemnie.
9. Nie możemy, wyłącznie na podstawie własnej decyzji, dokonać zmiany kategorii klienta na taką, która zapewnia niższy poziom ochrony.
10. Możemy z własnej inicjatywy zmienić kategorię klienta na kategorię z wyższym poziomem ochrony. Zrobimy to wówczas, jeśli otrzymamy informacje, że klient przestał spełniać warunki pozwalające traktować go jak klienta profesjonalnego. Informację o takiej decyzji przekazujemy pisemnie.
11. To my podejmujemy ostateczną decyzję o kategorii, którą przypisujemy klientowi.

Ocena odpowiedniości i adekwatności

12. Ocenę odpowiedniości prowadzimy, żeby ustalić, czy usługa inwestycyjna i instrument finansowy spełniają cele i potrzeby klienta. Bierzemy w niej pod uwagę:
- 1) jaką tolerancję ryzyka ma klient,
 - 2) czy klient może ponieść finansowo wszelkie ryzyko odpowiadające jego celom i potrzebom,
 - 3) czy klient ma wiedzę i doświadczenie inwestycyjne konieczne do zrozumienia ryzyka związanego z daną usługą lub instrumentem finansowym.
13. W badaniu odpowiedniości określamy, czy usługa doradztwa inwestycyjnego oraz rekomendowane instrumenty finansowe są odpowiednie dla danego klienta. W badaniu tym bierzemy pod uwagę indywidualną sytuację klienta. Działamy na tym polu na podstawie informacji, których klient nam udzielił lub które już mamy.
14. Ocenę adekwatności prowadzimy, żeby na podstawie udzielonych przez klienta informacji ustalić, czy jego wiedza i doświadczenie są wystarczające do samodzielnej oceny ryzyka inwestowania w dany instrument finansowy lub lokatę strukturyzowaną. Ocena ta dotyczy usług:
- 1) przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych,
 - 2) wykonywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych na rachunek osoby zlecającej,
 - 3) oferowania instrumentów finansowych,
 - 4) przyjmowania wkładów i prowadzenia rachunków wkładów pieniężnych w formie lokat strukturyzowanych.
15. Zanim zawrzemy *Umowę o świadczenie usług inwestycyjnych*, *Umowę ramową w zakresie współpracy na rynku finansowym* lub *aktywujemy usługę inwestycyjną* prosimy klienta, żeby przedstawił informacje dotyczące:
- 1) wiedzy i doświadczenia w zakresie inwestowania na rynku finansowym, czyli:
 - a) wykształcenia,
 - b) wykonywanego obecnie lub poprzednio zawodu,
 - c) usług i instrumentów finansowych lub lokat strukturyzowanych, które są mu znane,
 - d) charakteru, wielkości i częstotliwości dokonywanych przez niego transakcji instrumentami finansowymi lub lokatami strukturyzowanymi oraz okresu, w którym były dokonywane,

- 2) sytuacji finansowej w szczególności źródeł i wysokości stałych dochodów, posiadanych aktywów, w tym aktywów płynnych, inwestycji, nieruchomości, stałych zobowiązań finansowych,
 - 3) celów inwestycyjnych, w tym celów związanych ze zrównoważonym rozwojem dotyczących m.in.: wspierania ochrony środowiska i celów społecznych takich jak np.: rozwój lokalnych społeczności, poszanowanie praw człowieka czy propagowanie różnorodności i równości, jak również długości okresu, przez który klient zamierza utrzymywać daną inwestycję,
 - 4) profilu ryzyka klienta, w szczególności poziomu ryzyka, jaki jest w stanie zaakceptować, celów i potrzeb inwestycyjnych klienta, w tym długości okresu inwestycji oraz sytuacji finansowej.
16. Informacje, o których piszemy w pkt. 15, zbieramy, żeby:
- 1) przypisać klienta do określonej grupy docelowej,
 - 2) ocenić, czy usługi i instrumenty finansowe lub lokaty strukturyzowane są dla klienta odpowiednie w świetle jego sytuacji osobistej – w ocenie dotyczącej usług innych niż doradztwo inwestycyjne i instrumenty finansowe, które są ich przedmiotem, opieramy się wyłącznie na informacjach dotyczących poziomu wiedzy i doświadczenia inwestycyjnego klienta,
 - 3) określić profil ryzyka klienta,
 - 4) działać w najlepiej pojętym interesie klienta.
17. Jeżeli na podstawie informacji otrzymanych od klienta ocenimy, że usługa lub instrument finansowy lub lokata strukturyzowana będące przedmiotem usługi są nieadekwatne dla klienta, ostrzeżemy o tym klienta w formie pisemnej albo za pomocą elektronicznych kanałów dostępu.
18. Wymagamy, aby klient cyklicznie aktualizował informacje wskazane w pkt. 15.
19. Jeśli klient odmówi podania informacji lub przedstawi niewystarczający zakres informacji, o których mowa w pkt. 15, nie będziemy mogli ocenić adekwatności usługi i/lub instrumentu finansowego lub lokaty strukturyzowanej. Ostrzegamy przed tym klienta.

Ocena odpowiedniości w usłudze doradztwa inwestycyjnego

20. Zanim zawrzemy umowę o doradztwo inwestycyjne, prosimy klienta, żeby wypełnił ankietę i przedstawił informacje dotyczące jego:
- 1) poziomu wiedzy i doświadczenia w zakresie inwestowania na rynku finansowym,
 - 2) sytuacji finansowej, w tym gotowości do ponoszenia strat,
 - 3) celów inwestycyjnych, w tym poziomu akceptowanego ryzyka, długości okresu, przez który klient zamierza utrzymywać daną inwestycję, niezbędnych do oceny, czy usługa doradztwa inwestycyjnego jest odpowiednia dla klienta,
 - 4) preferencji w zakresie zrównoważonego rozwoju.
21. Informacje, o których mowa w pkt. 20, zbieramy po to, żebyśmy mogli udzielić klientowi odpowiednich dla niego rekomendacji inwestycyjnych oraz aby działać w najlepiej pojętym interesie klienta.
22. Jeśli klient odmówi podania informacji lub przedstawi ich niewystarczający zakres, nie będziemy mogli przeprowadzić oceny odpowiedniości usługi doradztwa inwestycyjnego. Tym samym nie udzielimy rekomendacji.
23. Jeżeli klient wskazał swoje preferencje w zakresie zrównoważonego rozwoju, uwzględniamy je w udzielanej rekomendacji inwestycyjnej.
24. Jeśli żaden instrument finansowy, który oferujemy w ramach usługi doradztwa inwestycyjnego, nie odpowiada preferencjom klienta w zakresie zrównoważonego rozwoju, nie udzielimy rekomendacji inwestycyjnej i wyjaśnimy klientowi powody takiej decyzji. W takiej sytuacji klient może dostosować swoje preferencje w zakresie zrównoważonego rozwoju. Udokumentujemy decyzję klienta w tej sprawie.
25. Klient ma obowiązek informować nas o każdorazowej zmianie w zakresie danych lub informacji, o których mowa w pkt. 20. Jeśli nie będzie tego robił, przestaniemy świadczyć usługę doradztwa inwestycyjnego, ponieważ nie będziemy mogli aktualizować ryzyka inwestycyjnego klienta.

Zrównoważony rozwój w usłudze doradztwa inwestycyjnego

26. W ramach doradztwa inwestycyjnego bierzemy pod uwagę cele i preferencje klienta w zakresie zrównoważonego rozwoju i uwzględniamy je przy przygotowywaniu i wydawaniu rekomendacji.
27. Przedmiotem rekomendacji są jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. (PKO TFI S.A.), spółkę należącą do naszej Grupy Kapitałowej.
28. Z uwagi na to, że świadczona przez nas usługa doradztwa inwestycyjnego ogranicza się do funduszy inwestycyjnych PKO TFI S.A., ryzyko związane ze zrównoważonym rozwojem uwzględnia PKO TFI S.A.
29. PKO TFI S.A., w ramach polityki inwestycyjnej uwzględnia, w szczególności, zdarzenia lub warunki związane z ochroną środowiska naturalnego, odpowiedzialnością społeczną lub ładem korporacyjnym, które mogą mieć istotny negatywny wpływ na zwrot z inwestycji.
30. Ryzyka związane ze zrównoważonym rozwojem mogą mieć wpływ na pojedyncze składniki portfeli funduszy inwestycyjnych. Wpływ ten jednak ogranicza fakt, że fundusze te są wysoce zdywersyfikowane.
31. Obecnie w ramach usługi doradztwa inwestycyjnego nie bierzemy pod uwagę głównych niekorzystnych skutków decyzji inwestycyjnych dla czynników zrównoważonego rozwoju oraz ich ewentualnego wpływu na zwrot z inwestycji.
32. Nie wykluczamy, że w przyszłości będziemy uwzględniali w usłudze doradztwa inwestycyjnego główne niekorzystne skutki decyzji inwestycyjnych dla czynników zrównoważonego rozwoju.
33. Jeśli wprowadzimy zmiany, o których mowa w pkt. 32, prześlemy dodatkowe informacje o sposobie wprowadzania tego ryzyka w podejmowanych decyzjach inwestycyjnych oraz prawdopodobnego wpływu ryzyka ESG na zwrot z danej inwestycji. Ryzyko ESG

to ewentualne negatywne skutki finansowe, które wynikają z wpływu czynników zrównoważonego rozwoju na nas, klientów i kontrahentów

ZAKRES PRZEKAZYWANYCH INFORMACJI I OCHRONY PRZYSŁUGUJĄCEJ POSZCZEGÓLNYM KATEGORIOM KLIENTÓW

W odniesieniu do:	klient detaliczny	klient profesjonalny	uprawniony kontrahent
Usług inwestycyjnych oraz usługi przyjmowania wkładów i prowadzenia rachunków wkładów pieniężnych w formie lokat strukturyzowanych:			
1. Przekazujemy <i>Broszurę informacyjną</i> zawierającą informacje na temat: 1) nas; 2) świadczonych usług inwestycyjnych oraz usługi przyjmowania wkładów i prowadzenia rachunków wkładów pieniężnych w formie lokat strukturyzowanych, 3) oferowanych instrumentów finansowych oraz lokat strukturyzowanych, w tym ogólny opis charakteru i ryzyka tych instrumentów finansowych lub lokat strukturyzowanych, 4) zasad klasyfikacji klientów, nadanej kategorii i zasad jej zmiany oraz zakresu ochrony przysługującej poszczególnym kategoriom klientów, 5) zasad przeprowadzania oceny adekwatności i odpowiedniości usług inwestycyjnych i instrumentów finansowych lub lokat strukturyzowanych, 6) ogólnego opisu polityki przeciwdziałania konfliktom interesów, 7) ogólnego opisu zasad przyjmowania i przekazywania zachęt (świadczeń pieniężnych i niepieniężnych).	●	●	
2. Przekazujemy umowy, regulaminy i inne postanowienia dotyczące usług inwestycyjnych oraz usługi przyjmowania wkładów i prowadzenia rachunków wkładów pieniężnych w formie lokat strukturyzowanych.	●	●	●
Konfliktu interesów			
3. Ujawniamy powstały konflikt interesów.	●	●	●
4. Informujemy na temat polityki przeciwdziałania konfliktom interesów i działań, jakie podejmujemy, aby ograniczyć ryzyko szkody, jaką może ponieść klient. Robimy to w odpowiednim czasie przed zawarciem transakcji. Na życzenie klienta przekazujemy dodatkowe informacje na temat tej polityki.	●	●	●
Oceny odpowiedniości i adekwatności			
5. Oceniamy odpowiedniość i adekwatność usług i instrumentów finansowych lub lokat strukturyzowanych. Ewentualnie ostrzegamy klienta, że dane usługi i produkty są dla niego nieodpowiednie. Informujemy także o tym, że nie możemy przeprowadzić oceny, jeśli klient nie przekazał nam niezbędnych informacji.	●	● ¹	
Doradztwa inwestycyjnego²			
6. Przekazujemy informacje dotyczące zależnego lub niezależnego charakteru i zakresu doradztwa inwestycyjnego.	●		
7. Przekazujemy uzasadnienie rekomendacji udzielanej w ramach świadczenia usługi doradztwa inwestycyjnego.	●		
8. Przekazujemy informacje dotyczące częstotliwości, zakresu i sposobu przekazywania oceny odpowiedniości. Robimy to, jeśli przeprowadzamy okresową ocenę odpowiedniości na potrzeby doradztwa inwestycyjnego.	●		
9. Przekazujemy kwartalne sprawozdania z udzielonych rekomendacji.	●		
Kosztów, opłat i zachęt			
10. Przekazujemy informacje o kosztach i opłatach związanych z usługami inwestycyjnymi i dodatkowymi usługami oraz ich wpływie na stopę zwrotu z inwestycji. Robimy to: 1) przed zawarciem umowy (ex ante), 2) rocznie, po realizacji zlecenia lub zawarciu transakcji (ex post).	●	● ³	
11. Przekazujemy roczną informację o otrzymywanych i przekazywanych zachętach.	●	●	
Sprawozdawczości wobec klienta			
12. Przekazujemy informacje na temat charakteru, częstotliwości i terminów sprawozdań dotyczących usług inwestycyjnych lub instrumentów finansowych i lokat strukturyzowanych ⁶ .	●	● ⁴	
13. Przekazujemy ogólny opis działań, które podejmujemy, żeby zapewnić ochronę pieniędzy klienta, które przechowujemy w ramach instrumentów finansowych lub lokat strukturyzowanych. Są to między innymi skrócone informacje o wszelkich systemach rekompensat lub gwarancji.	●	●	
14. Przekazujemy dokument potwierdzający zawarcie transakcji.	●	●	
15. Na żądanie klienta przekazujemy informacje o sposobie, w jaki zrealizowaliśmy transakcję zgodnie z najlepiej pojętym interesem klienta.	●	●	
Przechowywania i rejestrowania aktywów klientów			
16. Przekazujemy kwartalne zestawienie informacji o instrumentach finansowych lub lokatach strukturyzowanych.	●	● ⁴	
Innych obowiązków			
17. Stosujemy zasady dotyczące prawidłowego informowania klientów, w tym przekazywania informacji handlowych i promocyjno-reklamowych.	●	●	
18. Na żądanie klienta lub przy przyjęciu reklamacji przekazujemy informacje dotyczące tego, jak przyjmujemy i rozpatrujemy reklamacje oraz jakie są alternatywne sposoby rozwiązywania sporów.	●	●	●
19. Stosujemy politykę oraz praktyki dotyczące wynagrodzeń.	●	●	
20. Przekazujemy informacje dotyczące polityki wykonywania zleceń.	●	●	
21. Przekazujemy informacje o sprzedaży krzyżowej (w tym odrębne zestawienia kosztów i opłat związanych z poszczególnymi umowami oraz opis ryzyka).	●	● ⁵	
22. Przekazujemy informacje dotyczące zasad nagrywania rozmów i rejestrowania korespondencji.	●	●	●

¹ Przyjmujemy, że usługi inwestycyjne i instrumenty finansowe oraz lokaty strukturyzowane są odpowiednie dla klienta profesjonalnego. Założenie to opieramy na tym, że klient profesjonalny jest w stanie ponieść finansowo wszelkie ryzyko odpowiadające jego celom i potrzebom oraz ma konieczną wiedzę i doświadczenie inwestycyjne.

² Usługi doradztwa inwestycyjnego nie oferujemy uprawnionym kontrahentom ani klientom profesjonalnym.

³ Dotyczy informacji przekazywanych do klienta po realizacji zlecenia lub zawarciu transakcji (ex post).

⁴ Nie dotyczy klientów profesjonalnych, chyba że powiadomią nas oni (elektronicznie lub listownie), że chcą korzystać z praw przewidzianych w tych przepisach.

⁵ Dotyczy informacji na temat kosztów i opłat.

⁶ Informacje te przekazujemy zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (UE) 2017/565 z dnia 25 kwietnia 2016 r., ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi oraz Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 12 listopada 2024 r. w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych, banków państwowych prowadzących działalność maklerską, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, oraz banków powierniczych.

ZASADY ZARZĄDZANIA KONFLIKTAMI INTERESÓW (OGÓLNY OPIS)

1. Konflikt interesów to okoliczności, o których wiemy i w wyniku których dochodzi albo może dojść do sprzeczności pomiędzy interesem:
 - 1) naszym lub interesem podmiotu z nami powiązanego a interesem:
 - a) klienta,
 - b) podmiotu korzystającego z kwotowań stawek referencyjnych,
 - c) dostawcy lub oferenta,
 - 2) dwóch lub większej liczby naszych klientów,
 - 3) naszym a podmiotu z nami związanego,
 - 4) naszym a naszymi akcjonariuszami.
2. Działamy w sposób uczciwy i rzetelny, dlatego przeciwdziałamy konfliktowi interesów z uwzględnieniem najlepiej pojętego interesu klienta. Aby tak było:
 - 1) identyfikujemy źródła,
 - 2) unikamy sytuacji,
 - 3) zapobiegamy sytuacjom,które mogą powodować konflikty interesów.
3. Jeśli zaistnieje konflikt interesów, robimy wszystko, żeby wyeliminować lub ograniczyć jego negatywny wpływ na interes klienta, w tym na jego preferencje w zakresie zrównoważonego rozwoju.
4. Jeśli nie możemy całkowicie wyeliminować wpływu konfliktu interesów na interes klienta, w tym na jego preferencje w zakresie zrównoważonego rozwoju, informujemy go o tym w formie pisemnej lub przy wykorzystaniu innego trwałego nośnika przed zawarciem umowy i na każdym etapie współpracy. Przekazujemy mu wszelkie istotne informacje umożliwiające zrozumienie źródła i charakteru zidentyfikowanego konfliktu interesów oraz podjęcie świadomej decyzji w zakresie zawarcia lub kontynuacji umowy albo świadczenia usługi.
5. Jeśli informację, o której mowa w pkt. 4, przekazujemy przed zawarciem umowy, umowę zawieramy tylko, jeśli klient potwierdzi, że:
 - 1) otrzymał tę informację oraz
 - 2) nadal chce zawrzeć z nami umowę o świadczenie usług inwestycyjnych.
6. Jeśli informację, o której mowa w pkt. 4, przekazujemy już po zawarciu umowy, przestajemy świadczyć usługi inwestycyjne na rzecz klienta do momentu, w którym otrzymamy jego wyraźne oświadczenie dotyczące kontynuacji naszej współpracy lub rozwiązania umowy.
7. Na żądanie klienta przekazujemy (na trwałym nośniku informacji lub naszej stronie internetowej) szczegółowe informacje dotyczące zasad zarządzania konfliktem interesów, które stosujemy.
8. Na rynku finansowym pełnimy rolę animatora (tzw. *market maker*). W związku z tym:
 - 1) podajemy ceny,
 - 2) przyjmujemy i wykonujemy zlecenia,
 - 3) zawieramy transakcje na rachunek własny z klientami i kontrahentami finansowymi, żeby wykonywać zlecenia nabycia lub zbycia instrumentów finansowych na rachunek osoby zlecającej.Jesteśmy więc jednocześnie stroną wielu transakcji i kontraktów finansowych, a co za tym idzie zarządzamy ryzykiem otwartych pozycji. Robimy to, zawierając na rynku finansowym na własny rachunek transakcje zabezpieczające. Może to być źródłem konfliktu interesów w stosunku do klientów i kontrahentów finansowych. Transakcje zabezpieczające możemy przeprowadzać przed ustaleniem cen dla transakcji z klientami i kontrahentami finansowymi, w trakcie lub po ich ustaleniu lub po ustaleniu wskaźników referencyjnych. Z tego względu transakcje zabezpieczające mogą mieć wpływ na:
 - 1) poziom cen rynkowych,
 - 2) poziom cen podawanych klientom i kontrahentom finansowym,
 - 3) wysokość wskaźników referencyjnych,
 - 4) prawdopodobieństwo wystąpienia innych okoliczności, takich jak aktywacja lub dezaktywacja opcji barierowych, binarnych (rodzaje opcji walutowych), a także realizację przyjętych wcześniej zleceń klientów i kontrahentów finansowych.
9. Zawierając na rynku finansowym transakcje we własnym celu gospodarczym, dokładamy starań, aby zminimalizować ich wpływ na poziom cen rynkowych i wysokość wskaźników referencyjnych. W tym celu stosujemy mechanizmy ograniczające wpływ na rynek oraz zarządzamy konfliktem interesów w tym zakresie.
10. Świadczymy na rzecz emitentów papierów wartościowych usługę oferowania nieskarbowych papierów dłużnych. Przyjmujemy równocześnie od potencjalnych nabywców zlecenia nabycia tych papierów. Możemy także nabywać na własny rachunek instrumenty finansowe, które są przedmiotem tych usług. Okoliczności te mogą być na etapie przygotowywania i przeprowadzania emisji źródłem konfliktu interesów pomiędzy nami i naszymi kontrahentami oraz pomiędzy kontrahentami: emitentem a nabywcami. Konflikt interesów może powstać także podczas przydziału papierów.
11. Nawet jeśli mamy istotne informacje dotyczące sytuacji finansowej emitentów, nie mamy obowiązku udostępniać ich nabywcom emitowanych przez nich papierów dłużnych. Możemy także świadczyć na rzecz emitentów i podmiotów z nimi powiązanych inne usługi, w tym usługi doradcze.
12. Usługę doradztwa inwestycyjnego na rzecz klientów świadczymy w sposób zależny, określony w *Regulaminie świadczenia usług inwestycyjnych przez PKO Bank Polski S.A.* Oznacza to m.in., że nie musimy uwzględniać szerokiego rodzaju, zakresu instrumentów finansowych oraz emitentów lub dostawców, aby zapewnić realizację celów inwestycyjnych klienta. W ramach zależnego doradztwa inwestycyjnego rekomendujemy jedynie jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez PKO TFI S.A., które jest częścią naszej grupy kapitałowej.
13. W przypadku, o którym mowa w pkt 12, nie obowiązuje nas całkowity zakaz przyjmowania świadczeń pieniężnych lub świadczeń niepieniężnych od podmiotu trzeciego w związku ze świadczeniem tej usługi. Wszystko to może być źródłem konfliktu interesów pomiędzy nami, podmiotami z GKB a naszymi klientami. Zanim przyjmujemy ewentualne zachęty, oceniamy ich zgodność

z obowiązującymi regulacjami. Może się także zdarzyć, że rekomendacje osobiste, w których uwzględniamy indywidualną sytuację klienta, będą się różnić od rekomendacji o charakterze ogólnym, które tej sytuacji nie uwzględniają.

ZASADY PRZYJMOWANIA LUB PRZEKAZYWANIA PRZEZ NAS ŚWIADCZEŃ PIENIĘŻNYCH I NIEPIENIĘŻNYCH (OGÓLNY OPIS)

1. Świadcząc usługi inwestycyjne oraz usługi przyjmowania wkładów i prowadzenia rachunków wkładów pieniężnych w formie lokat strukturyzowanych, nie możemy przyjmować ani przekazywać jakichkolwiek świadczeń pieniężnych, w tym opłat lub prowizji, ani jakichkolwiek świadczeń niepieniężnych. Wyjątek stanowi:
 - 1) świadczenia pieniężne lub niepieniężne, które:
 - a) możemy przyjmować od klienta lub osoby działającej w jego imieniu,
 - b) możemy przekazywać klientowi lub osobie działającej w jego imieniu.Są to w szczególności standardowe opłaty lub prowizje, przy czym:
 - a) ani przyjęcie, ani udzielenie prowizji nie może stać w sprzeczności z należytyym wykonaniem usługi w interesie klienta,
 - b) musimy w sposób jasny i zrozumiały poinformować klienta o fakcie jej przyjęcia lub udzielenia, rodzaju i rozmiarze,
 - 2) świadczenia pieniężne lub niepieniężne, które przyjmujemy lub przekazujemy osobie trzeciej, a które są niezbędne do wykonywania danej usługi na rzecz klienta, w szczególności:
 - a) koszty przechowywania instrumentów finansowych i pieniędzy klienta,
 - b) opłaty pobierane przez podmiot organizujący system obrotu instrumentami finansowymi oraz opłaty za rozliczenie i rozrachunek transakcji,
 - c) opłaty na rzecz organu nadzoru (KNF),
 - d) podatki, należności publicznoprawne oraz inne opłaty, które wynikają z powszechnie obowiązującego prawa,
 - e) opłaty związane z wymianą walutową,
 - 3) zachęty, czyli świadczenia pieniężne lub niepieniężne, jeżeli:
 - a) przyjmujemy albo przekazujemy je po to, aby poprawić jakość naszych usług,
 - b) ich przyjęcie lub przekazanie nie ma negatywnego wpływu na nasze działanie w sposób rzetelny i profesjonalny, zgodnie z zasadami uczciwego obrotu oraz zgodnie z najlepiej pojętymi interesami naszego klienta,
 - c) informację (lub ujednoliconą informację) o zachętach prześlemy klientowi lub potencjalnemu klientowi w sposób rzetelny, dokładny i zrozumiały, zanim zaczniemy świadczyć daną usługę. Informacja ta powinna zawierać dane dotyczące: istoty i wysokości zachęty, a jeśli wysokość takich świadczeń nie może zostać oszacowana – sposobu ustalania ich wysokości.
2. Ogólne zasady, na jakich dopuszcza się przyjęcie lub przekazanie zachęty, określają powszechnie obowiązujące przepisy prawa, w szczególności:
 - 1) ustawa o obrocie instrumentami finansowymi,
 - 2) prawo bankowe,
 - 3) rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 listopada 2024 r. w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych, banków państwowych prowadzących działalność maklerską, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz banków powierniczych,
 - 4) stanowiska i rekomendacje zewnętrznych organów nadzoru i kontroli.
3. Zachęta ma na celu podniesienie jakości odpowiedniej usługi świadczonej na rzecz klienta lub potencjalnego klienta, jeżeli spełnia ona łącznie następujące warunki:
 - 1) jest uzasadniona świadczeniem usługi dodatkowej lub usługi poprawiającej jakość usługi świadczonej na rzecz klienta lub potencjalnego klienta w stopniu proporcjonalnym do poziomu otrzymanej zachęty,
 - 2) nie przynosi bezpośredniej korzyści nam, naszym akcjonariuszom, pracownikom lub osobom pozostającym z nami w stosunku zlecenia lub innym stosunku prawnym o podobnym charakterze i nie przynosi przy tym wymiernej korzyści danemu klientowi lub potencjalnemu klientowi,
 - 3) przynosi bieżącą lub ciągłą korzyść danemu klientowi lub potencjalnemu klientowi (dotyczy to zachęty przyjmowanej na bieżąco).
4. Nie możemy przyjąć ani przekazać zachęty, jeżeli niosłoby to ryzyko świadczenia usług inwestycyjnych oraz usług przyjmowania wkładów i prowadzenia rachunków wkładów pieniężnych w formie lokat strukturyzowanych, w sposób nierzetelny, nieprofesjonalny, niezgodny z zasadami uczciwego obrotu lub nieuwzględniający należycie interesów klientów lub potencjalnych klientów.
5. Za usługi badawcze, które świadczą dla nas osoby trzecie, płacimy z własnych środków.
6. Możemy (jako dystrybutor jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych) otrzymywać korzyści, które wynikają z realizacji usługi przyjmowania i przekazywania zleceń, od towarzystwa funduszy inwestycyjnych. Są to korzyści związane z opłatami za czynności poprawiające jakość świadczonych usług związanych z funduszami inwestycyjnymi, przewidziane w powszechnie obowiązujących przepisach prawa oraz wytycznych organów nadzoru (m.in. możliwość korzystania z oprogramowania udostępnianego przez agentów transferowych, służącego do obsługi uczestników funduszy inwestycyjnych, uczestnictwo naszych pracowników w szkoleniach prowadzonych przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych). Świadcząc usługi inwestycyjne, możemy otrzymywać od kontrahentów analizy i komentarze rynkowe oraz makroekonomiczne. Możemy też organizować szkolenia dla klientów i potencjalnych klientów dotyczące oferowanych produktów bankowych.
7. Szczegółowe informacje na temat przyjmowanych i przekazywanych zachęt publikujemy na stronie www.pkobp.pl.

KATALOG INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH, LOKAT STRUKTURYZOWANYCH ORAZ USŁUG INWESTYCYJNYCH (OGÓLNY OPIS ISTOTY I RYZYK)

OBLIGACJE I BONY SKARBOWE

1) Cechy charakterystyczne

Bony skarbowe to krótkoterminowe papiery wartościowe Skarbu Państwa sprzedawane z dyskontem, czyli taniej niż wynosi ich wartość wykupu. W dniu wykupu klient otrzymuje wartość nominalną. Dochód klienta to różnica między wartością nominalną a kosztem zakupu. Rentowność, czyli oczekiwany zwrot z inwestycji, jest obliczany za okres 360 dni (w przypadku transakcji bezwarunkowych).

Skarb Państwa emituje bony skarbowe na okres od 1 tygodnia do 1 roku. Wartość nominalna jednego bonu to 10 000 PLN.

Obligacje skarbowe to średnio- i długoterminowe dłużne papiery wartościowe Skarbu Państwa. Dają one odsetki (kupony), oprocentowane według stałej lub zmiennej stopy procentowej.

Obligacje mogą więc być:

1. Stałoprocentowe:
 - 1) trzymiesięczne (OTS),
 - 2) trzyletnie (TOS).
2. Zmiennoprocentowe:
 - 1) roczne (ROR),
 - 2) dwuletnie (DOR).
3. Zmiennoprocentowe indeksowane wskaźnikiem inflacji powiększonym o stałą marżę:
 - 1) czteroletnie (COI),
 - 2) sześcioletnie (ROS),
 - 3) dziesięcioletnie (EDO),
 - 4) dwunastoletnie (ROD).

Papiery wartościowe rządu Stanów Zjednoczonych to zobowiązania skarbowe rządu Stanów Zjednoczonych.

Wyróżniamy trzy grupy tych zobowiązań:

1. Bony skarbowe (*Treasury bills*, zwane: *T-bills*).
2. Średnioterminowe obligacje skarbowe (*Treasury notes*, zwane: *T-notes*).
3. Długoterminowe obligacje skarbowe (*Treasury bonds*, zwane: *T-bonds*).

Obligacje emitowane są na okresy dwuletnie, trzyletnie, pięcioletnie, dziesięcioletnie i trzydziestoletnie. Odsetki wypłacane są co pół roku. Ceny dla obligacji amerykańskich podawane są w konwencji ułamkowej. Minimalna jednostka to 1/32 (lub 1/64) punktu procentowego wartości nominalnej. Amerykańskie bony skarbowe to krótkoterminowe papiery wartościowe emitowane przez rząd USA. Są sprzedawane z dyskontem, czyli taniej niż wynosi ich wartość wykupu, i mają termin wykupu do 1 roku.

Papiery wartościowe Niemieckiego Rządu Federalnego to zobowiązania rządu niemieckiego. Najpopularniejsze z nich to:

1. Bony skarbowe (*Bubills*) – *Unverzinsliche Schatzanweisungen*.
2. Obligacje dwuletnie (*Schätze*) – *Bundesschatzungsweisungen*.
3. Obligacje pięcioletnie (*Bobls*) – *Bundesobligationen*.

Obligacje emitowane są na okresy dwuletnie, pięcioletnie oraz od 10 do 30 lat. Odsetki wypłacane są raz do roku. Bony skarbowe to instrumenty dyskontowe o nominalie 0,01 EUR.

Euroobligacje Skarbu Państwa emituje Rząd Polski na okresy od 2 do 30 lat. Są to papiery dłużne stałokuponowe – odsetki płatne raz lub dwa razy w roku. Częstotliwość wypłaty uzależniona jest od waluty.

Transakcje na rynku papierów dłużnych obejmują:

1. Transakcje bezwarunkowe:
 - 1) transakcje kupna – klient zobowiązuje się w nich do kupna, a my – do sprzedaży określonych dłużnych papierów wartościowych w zamian za ustaloną zapłatę,
 - 2) transakcje sprzedaży – klient zobowiązuje się w nich do sprzedaży, a my – do zakupu określonych dłużnych papierów wartościowych w zamian za ustaloną zapłatę.
2. Transakcje warunkowe – właściciel dłużnych papierów wartościowych zobowiązuje się do ich sprzedaży, a następnie odkupu w określonym późniejszym terminie po cenach ustalonych z góry w dniu zawarcia transakcji.

Transakcję rozliczamy w dacie waluty, którą wcześniej uzgadniamy z klientem. **Data waluty** to dzień, od którego lub do którego naliczamy odsetki od pieniędzy zainwestowanych w papiery wartościowe.

2) Cel inwestycyjny

Obligacje i bony skarbowe to instrumenty bezpieczne, które jednocześnie dają atrakcyjne stopy zwrotu. Są przeznaczone dla klientów, dla których ważne jest bezpieczeństwo inwestycji.

3) Opłaty

W cenie instrumentu finansowego możemy uwzględnić naszą marżę. Maksymalną wysokość marży podajemy w *Polityce wykonywania zleceń oraz działania w najlepiej pojętym interesie klienta PKO Banku Polskiego S.A.* Wysokość opłat i prowizji związanych z prowadzeniem rachunku papierów wartościowych i rachunku depozytowego, przechowywaniem papierów wartościowych oraz rozliczaniem transakcji i operacji na papierach wartościowych określamy w *Umowie świadczenia usługi powiernictwa papierów wartościowych przez Powszechną Kasę Oszczędności Bank Polski Spółkę Akcyjną*.

Uwagi:

1. Nabywając obligacje lub bony skarbowe, klient samodzielnie ocenia i ponosi ryzyko kredytowe emitenta papierów dłużnych.
2. Nie ponosimy odpowiedzialności wobec klienta za zobowiązania emitenta papierów dłużnych.

3. Może się zdarzyć, że klient sprzedaje papiery dłużne w ramach transakcji bezwarunkowej przed terminem ich wykupu przez emitenta, a ich cena rynkowa będzie wtedy niższa. W takiej sytuacji klient poniesie stratę.

OBLIGACJE KORPORACYJNE

1) Cechy charakterystyczne

Obligacje korporacyjne to papiery wartościowe, które spółki, czyli przedsiębiorstwa prywatne lub publiczne, emitują w celu pozyskania kapitału. W ramach takich obligacji emitent zobowiązuje się do zapłaty należności głównej (wykupu według wartości nominalnej) oraz naliczonych odsetek (o ile są przewidziane) w określonym terminie. Oznacza to, że obligacje wyemitowane przez przedsiębiorstwo są zaciągniętym przez nie długiem w zamian za określone oprocentowanie i zwrot wartości nominalnej w ustalonym terminie wykupu. W przeciwieństwie do obligacji skarbowych, które są emitowane przez Skarb Państwa i uważane za bezpieczne, obligacje korporacyjne niosą ze sobą większe ryzyko, ponieważ zależą od kondycji finansowej emitenta.

Obligacje korporacyjne są instrumentem finansowania krótko-, średnio- i długoterminowym. Obligacje korporacyjne można wykupić w terminie od miesiąca do kilku lat od daty emisji. Podmiot gospodarczy emituje je, żeby pozyskać kapitał na przykład na:

- 1) cele inwestycyjne,
- 2) spłatę swoich zobowiązań,
- 3) rozwój sieci sprzedaży itp.

W odniesieniu do obligacji korporacyjnych możemy występować jako:

- 1) organizator emisji – przygotowujemy, znajdujemy nabywców, przeprowadzamy, rozliczamy i obsługujemy emisję obligacji na zlecenie przedsiębiorstwa,
- 2) podmiot przyjmujący i przekazujący zlecenie nabycia obligacji,
- 3) podmiot nabywający na rynku pierwotnym obligacje na własny rachunek,
- 4) organizator rynku wtórnego – kupujemy i sprzedajemy obligacje ze swojego portfela.

Dla inwestorów dochodem z inwestycji w obligacje są uzyskane odsetki. Czasami oferowane jest również dyskonto. Oprocentowanie obligacji może być stałe lub zmienne.

Transakcje na rynku obligacji korporacyjnych obejmują transakcje bezwarunkowe:

- 1) transakcje zakupu obligacji od emitenta,
- 2) transakcje kupna, w ramach których klient zobowiązuje się do kupna, a my do sprzedaży określonych dłużnych papierów wartościowych w zamian za ustaloną zapłatę,
- 3) transakcje sprzedaży, w ramach których klient zobowiązuje się do sprzedaży, a my do zakupu określonych dłużnych papierów wartościowych w zamian za ustaloną zapłatę (przedmiotem transakcji sprzedaży mogą być obligacje korporacyjne, które klient nabył od nas wcześniej w ramach odrębnej transakcji).

Transakcję rozliczamy w dacie waluty, którą wcześniej uzgadniamy z klientem.

2) Cel inwestycyjny

Obligacje korporacyjne są przeznaczone dla klientów, którzy chcą inwestować swoje pieniądze w instrumenty o zróżnicowanym poziomie ryzyka.

3) Opłaty

W cenie instrumentu finansowego możemy uwzględniać marżę. Maksymalną wysokość marży podajemy w *Polityce wykonywania zleceń oraz działania w najlepiej pojętym interesie klienta PKO Banku Polskiego S.A.*

Wysokość opłat i prowizji związanych z:

- 1) prowadzeniem rachunku papierów wartościowych i rachunku depozytowego,
- 2) przechowywaniem papierów wartościowych,
- 3) rozliczaniem transakcji i operacji na papierach wartościowych

określona została w *Umowie świadczenia usługi powiernictwa papierów wartościowych przez Powszechną Kasę Oszczędności Bank Polski Spółkę Akcyjną*.

4) Uwagi

1. Nabywając obligacje korporacyjne, klient samodzielnie ocenia i ponosi ryzyko kredytowe emitenta tych papierów dłużnych.
2. Nie ponosimy odpowiedzialności wobec klienta za zobowiązania emitenta papierów dłużnych.
3. Może się zdarzyć, że klient sprzedaje papiery dłużne w ramach transakcji bezwarunkowej przed terminem ich wykupu przez emitenta, a ich cena rynkowa będzie wtedy niższa. W takiej sytuacji klient poniesie stratę.

NABYWANIE OBLIGACJI KORPORACYJNYCH

1) Cechy charakterystyczne

Nabywanie obligacji korporacyjnych to usługa, którą możemy świadczyć na rzecz emitentów, czyli prowadzących działalność gospodarczą spółek akcyjnych i spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, które mają siedzibę w Polsce. Wyjątkowo możemy to także robić na rzecz innych podmiotów korporacyjnych, które są uprawnione do emitowania obligacji zgodnie z ustawą o obligacjach.

W ramach tej usługi nabywamy na rachunek własny obligacje korporacyjne, które emituje emitent (patrz: „Obligacje korporacyjne”). Na potrzeby tej usługi zawieramy z emitentem umowę emisyjną, w której opisujemy:

- 1) szczegółową charakterystykę nabywanych obligacji,
- 2) zasady, na których nabywamy obligacje,
- 3) koszty i opłaty, które ponosi emitent.

Możemy także świadczyć na rzecz emitenta usługi polegające na pełnieniu funkcji agenta emisji (zgodnie z art. 7a ustawy o obrocie instrumentami finansowymi) oraz na pełnieniu funkcji agenta płatniczego (zgodnie z *Regulaminem Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych*). Po tym, jak nabędziemy obligacje, możemy je sprzedawać na rynku wtórnym.

2) Cel inwestycyjny

Usługa jest przeznaczona dla przedsiębiorstw, które mogą emitować obligacje korporacyjne, żeby np. sfinansować wydatki inwestycyjne, spłacić istniejące zadłużenie lub zaspokoić potrzeby pożyczkowe.

3) Opłaty

Emitent ponosi koszty związane z:

- 1) oprocentowaniem obligacji – pieniądze należne z oprocentowania wypłacane są aktualnemu posiadaczowi obligacji. Możemy nim być my lub inny podmiot (jeśli sprzedamy obligacje na rynku wtórnym),
- 2) prowizjami za organizację i obsługę emisji. Prowizję za organizację i obsługę emisji otrzymujemy my.

Kwestie te regulujemy w umowie emisyjnej.

OFEROWANIE OBLIGACJI KORPORACYJNYCH

1) Cechy charakterystyczne

Oferowanie obligacji korporacyjnych to usługa, którą możemy świadczyć na rzecz emitentów, czyli prowadzących działalność gospodarczą spółek akcyjnych i spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, które mają siedzibę w Polsce. Wyjątkowo możemy świadczyć tę usługę także na rzecz innych podmiotów korporacyjnych, które są uprawnione do emitowania obligacji zgodnie z ustawą o obligacjach.

W ramach tej usługi poszukujemy nabywców obligacji, które wyemituje emitent. Usługę świadczymy na zasadzie najlepszych starań (*best efforts*). Oznacza to, że nie zapewniamy, że dojdzie do emisji. Zawieramy z emitentem umowę emisyjną, w której określamy:

- 1) podstawowe warunki (zazwyczaj z wyłączeniem warunków cenowych) emitowanych obligacji,
- 2) zakres naszych działań,
- 3) krąg potencjalnych nabywców,
- 4) koszty i opłaty, które emitent ponosi na naszą rzecz.

Emitent ustala cenę obligacji (wysokość oprocentowania lub cena emisyjna) na podstawie informacji o popycie na obligacje, które od nas otrzymuje.

Możemy świadczyć także usługi polegające na pełnieniu funkcji agenta emisji (zgodnie z art. 7a ustawy o obrocie instrumentami finansowymi) oraz na pełnieniu funkcji agenta płatniczego (zgodnie z *Regulaminem Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych*).

2) Cel inwestycyjny

Usługa jest przeznaczona dla przedsiębiorstw, które mogą emitować obligacje korporacyjne, żeby np. sfinansować wydatki inwestycyjne, spłacić istniejące zadłużenie lub zaspokoić potrzeby pożyczkowe.

3) Opłaty

Emitent ponosi koszty związane z:

- 1) oprocentowaniem obligacji – pieniądze należne z oprocentowania wypłacane są aktualnemu posiadaczowi obligacji. Możemy nim być my lub inny podmiot (jeśli sprzedamy obligacje na rynku wtórnym),
- 2) prowizjami za organizację i obsługę emisji – pieniądze należne z prowizji za organizację i obsługę emisji otrzymujemy my. Kwestie te regulujemy w umowie emisyjnej.

OBLIGACJE KOMUNALNE

1) Cechy charakterystyczne

Obligacje komunalne to papiery wartościowe, na podstawie których jednostki samorządu terytorialnego zobowiązują się do zapłaty należności głównej (wykupu według wartości nominalnej) oraz naliczonych odsetek (o ile są przewidziane). Obligacje komunalne to zazwyczaj instrument finansowania średnio- i długoterminowy. W wypadku obligacji komunalnych możemy występować w podwójnej roli jako organizator nowej emisji i animator rynku wtórnego.

Obligacje komunalne mogą być emitowane na podstawie ustaw:

- 1) o obligacjach,
- 2) o finansach publicznych,
- 3) o samorządzie gminnym, powiatowym lub wojewódzkim (w zależności od szczebla samorządu).

Aby przeprowadzić emisję, konieczna jest uchwała rady gminy, powiatu lub sejmiku województwa. Zgodnie z ustawą o obligacjach, w tej uchwale powinien się znaleźć, m.in. cel emisji.

Transakcje na rynku obligacji komunalnych obejmują transakcje bezwarunkowe:

- 1) transakcje kupna, w ramach których klient zobowiązuje się do kupna, a my do sprzedaży określonych dłużnych papierów wartościowych w zamian za ustaloną zapłatę,
- 2) transakcje sprzedaży, w ramach których klient zobowiązuje się do sprzedaży, a my do zakupu określonych dłużnych papierów wartościowych w zamian za ustaloną zapłatę. Przedmiotem transakcji sprzedaży mogą być obligacje komunalne nabyte wcześniej przez klienta od nas w ramach odrębnej transakcji.

Transakcję rozliczamy w dacie waluty, którą wcześniej uzgadniamy z klientem.

2) Cel inwestycyjny

Obligacje komunalne są przeznaczone dla klientów, którzy chcą inwestować pieniądze w instrumenty o zróżnicowanym poziomie ryzyka.

3) Opłaty

W cenie instrumentu finansowego możemy uwzględnić marżę. Maksymalną wysokość marży podajemy w *Polityce wykonywania zleceń oraz działania w najlepiej pojętym interesie klienta PKO Banku Polskiego S.A.*

Wysokość opłat i prowizji związanych z prowadzeniem rachunku papierów wartościowych i rachunku depozytowego, przechowywaniem papierów wartościowych oraz rozliczaniem transakcji i operacji na papierach wartościowych, określona została w *Umowie świadczenia usługi powiernictwa papierów wartościowych przez Powszechną Kasę Oszczędności Bank Polski Spółkę Akcyjną*.

4) Uwagi

1. Nabywając obligacje komunalne, klient samodzielnie ocenia i ponosi ryzyko kredytowe emitenta tych papierów dłużnych.
2. Nie ponosimy odpowiedzialności wobec klienta za zobowiązania emitenta papierów dłużnych.
3. Może się zdarzyć, że klient sprzeda papiery dłużne w ramach transakcji bezwarunkowej przed terminem ich wykupu przez emitenta, a ich cena rynkowa będzie wtedy niższa. W takiej sytuacji klient poniesie stratę.

NABYWANIE OBLIGACJI KOMUNALNYCH

1) Cechy charakterystyczne

Nabywanie obligacji komunalnych to usługa, którą możemy świadczyć na rzecz emitentów, czyli jednostek samorządu terytorialnego: gmin, powiatów i województw oraz związków komunalnych.

W ramach tej usługi zobowiązujemy się do nabycia na rachunek własny obligacji wyemitowanych przez emitenta (patrz „Obligacje komunalne”).

Na potrzeby tej usługi zawieramy z emitentem umowę emisyjną, w której opisujemy:

- 1) szczegółową charakterystykę nabywanych obligacji,
- 2) zasady, na których nabywamy obligacje,
- 3) koszty i opłaty, które ponosi emitent.

Możemy także świadczyć na rzecz emitenta usługi polegające na pełnieniu funkcji agenta emisji (zgodnie z art. 7a ustawy o obrocie instrumentami finansowymi) oraz na pełnieniu funkcji agenta płatniczego (zgodnie z Regulaminem Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych). Po tym, jak nabędziemy obligacje, możemy je sprzedawać na rynku wtórnym.

2) Cel inwestycyjny

Jednostki samorządu terytorialnego mogą emitować obligacje na cele wskazane w art. 89 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (dalej „ustawa o finansach publicznych”). Mogą to robić, żeby:

- 1) pokryć przejściowy deficyt budżetu,
- 2) finansować planowany deficyt budżetu,
- 3) spłacić zaciągnięte zobowiązania,
- 4) wyprzedzać finansowanie działań finansowanych z budżetu Unii Europejskiej.

3) Opłaty

Emitent ponosi koszty związane z:

- 1) oprocentowaniem obligacji – pieniądze należne z oprocentowania wypłacane są aktualnemu posiadaczowi obligacji. Możemy nim być my lub inny podmiot (jeśli sprzedamy obligacje na rynku wtórnym).
- 2) prowizjami za organizację i obsługę emisji – pieniądze należne z prowizji za organizację i obsługę emisji otrzymujemy my. Kwestie te regulujemy w umowie emisyjnej.

TYTUŁY UCZESTNICTWA OTWARTYCH FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH

1) Cechy charakterystyczne

Fundusz inwestycyjny to forma wspólnego inwestowania. Polega ona na tym, że klienci, czyli uczestnicy funduszu, zbiorowo inwestują pieniądze. Uczestnikami mogą być zarówno osoby fizyczne, jak i osoby prawne, np.:

- 1) przedsiębiorstwa,
- 2) miasta,
- 3) gminy,
- 4) związki wyznaniowe,
- 5) podmioty, które nie mają osobowości prawnej.

Majątek funduszu to środki pochodzące z wpłat uczestników. Zarządzają nim specjaliści zatrudnieni w Towarzystwie Funduszy Inwestycyjnych (TFI) lub innej spółce zarządzającej. Specjaliści, którzy zarządzają pieniędzmi, inwestują je w sposób zgodny z polityką inwestycyjną funduszu w celu osiągnięcia zysku dla uczestników funduszu.

Fundusz ma osobowość prawną. Oznacza to, że jeśli bank przechowujący jego aktywa, TFI lub spółka zarządzająca funduszem ogłosi upadłość, pieniądze zgromadzone w funduszach nie wchodzi w skład ich masy upadłościowej.

Dzięki funduszom inwestycyjnym klienci mogą budować własną strategię inwestycyjną, dzięki temu, że mają dostęp do rozwiązań krajowych i zagranicznych o różnej polityce inwestycyjnej, dopasowanej do ich preferencji.

Formy działania funduszy inwestycyjnych:

1. Fundusz inwestycyjny otwarty (FIO) – działa w taki sposób, że fundusz zbywa i odkupuje jednostki uczestnictwa z częstotliwością określoną w jego statucie, ale nie rzadziej niż raz na 7 dni. Klient może bez ograniczeń nabywać jednostki uczestnictwa każdego dnia roboczego według ich aktualnej wartości. FIO może być:
 - 1) funduszem krajowym, który ma osobowość prawną i siedzibę w Polsce oraz podlega nadzorowi KNF,

- 2) funduszem zagranicznym, który ma osobowość prawną i musi mieć siedzibę w państwie członkowskim Unii Europejskiej. Fundusz zagraniczny może sprzedawać swoje jednostki w Polsce, pod warunkiem, że złoży notyfikację w KNF, czyli powiadomi o tym organ nadzoru.
2. Specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty (SFIO) – działa w taki sposób, że każdy z subfunduszy, które są w nim, prowadzi własną politykę inwestycyjną, która może być bardziej liberalna w porównaniu z polityką inwestycyjną FIO. Różnice mogą dotyczyć na przykład dozwolonego udziału papierów wartościowych jednej spółki w ogólnych aktywach funduszu.
3. Fundusz inwestycyjny zamknięty (FIZ) – działa w taki sposób, że dostępność certyfikatów inwestycyjnych (czyli papierów wartościowych) FIZ jest uzależniona od tego, czy jest to:
 - 1) fundusz publiczny – wówczas certyfikaty inwestycyjne (papiery wartościowe) emitowane są w ofercie publicznej na podstawie prospektu emisyjnego funduszu. Obrót wyemitowanymi certyfikatami odbywa się na rynku regulowanym.
 - 2) fundusz niepubliczny – fundusz ten emituje certyfikaty inwestycyjne (papiery wartościowe) na warunkach określonych w warunkach emisji. Certyfikaty inwestycyjne niepublicznych FIZ dostępne są w ograniczonym zakresie. Oznacza to, że:
 - a) fundusz oferuje je w ofercie prywatnej,
 - b) podmiotem uprawnionym do ich wykupu na żądanie uczestnika jest tylko FIZ,
 - c) FIZ może to zrobić na zasadach określonych w swoim statucie.

Klasyfikacja funduszy inwestycyjnych:

	fundusze	w co najczęściej inwestują	jaki mają cechy charakterystyczne	jaki jest czas trwania inwestycji
1.	akcyjne	• akcje • inne udziałowe papiery wartościowe (prawa do akcji, kwity depozytowe)	• niosą wysoki stopień ryzyka • przy długim terminie inwestycji dają szansę osiągnięcia większych stóp zwrotu niż obligacje	• zazwyczaj minimum 5 lat
2.	dłużne	• obligacje Skarbu Państwa • obligacje komunalne • obligacje korporacyjne • głównie średnio- lub długoterminowe bony skarbowe	• obciążone niskim stopniem ryzyka inwestycyjnego • mają na celu uzyskać wyższe stopy zwrotu niż depozyty bankowe • mogą być długoterminowe lub krótkoterminowe	• zazwyczaj minimum od 1 roku do 3 lat
3.	mieszane	• obligacje Skarbu Państwa • obligacje komunalne • obligacje korporacyjne • głównie średnio- lub długoterminowe bony skarbowe • inne udziałowe papiery wartościowe	• poziom ryzyka zależy od proporcji klas aktywów	• zależy od polityki inwestycyjnej
4.	alternatywne	• inne klasy aktywów niż akcje i obligacje	• ich celem jest powiązanie wyników inwestycyjnych np. z rynkiem surowców czy nieruchomości (czyli z alternatywnymi rynkami w stosunku do giełdy papierów wartościowych)	• zależy od polityki inwestycyjnej
5.	aktywów niepublicznych	• papiery wartościowe, które nie są przedmiotem oferty publicznej • papiery wartościowe niedopuszczone do obrotu na rynku regulowanym • instrumenty rynku pieniężnego, emitowane przez spółki niepubliczne	• charakteryzują się małą płynnością	• zależy od polityki inwestycyjnej

2) Cel inwestycyjny

Cele inwestycyjne funduszu inwestycyjnego są określone w ustawie z 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (dalej „ustawa o funduszach”). Dla funduszu inwestycyjnego otwartego może to być:

- 1) ochrona realnej wartości aktywów funduszu lub
- 2) osiąganie przychodów z lokat netto funduszu, lub
- 3) wzrost wartości aktywów w wyniku wzrostu wartości lokat.

Konkretny cel znajduje się w statucie danego funduszu.

3) Opłaty

Opłaty są zgodne z aktualną Tabelą opłat i Kluczowymi Informacjami dla Inwestorów funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez PKO TFI S.A. Dokumenty te znajdują się w naszych oddziałach i na stronie internetowej PKO TFI S.A.: <http://www.pkotfi.pl>. Jeśli klient nabywa jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych za pomocą serwisu iPKO, opis opłat i prowizji znajdzie na naszej stronie internetowej.

LOKATA STRUKTURYZOWANA

1) Cechy charakterystyczne

Lokata strukturyzowana to produkt, który daje możliwość inwestowania z pełną gwarancją kapitału, zarówno na rynkach tradycyjnych (np. akcje), jak i alternatywnych (np. towary, waluty, nieruchomości).

Ta forma inwestycji pozwala zróżnicować portfel inwestycyjny oraz zwiększyć potencjalne zyski. Może stanowić uzupełnienie tradycyjnych form inwestowania.

Lokata strukturyzowana to przyjmowany przez bank depozyt o oznaczonym terminie zapadalności, w którym wpłacony kapitał jest w całości zwracany po okresie, na który lokata strukturyzowana została zawarta, a wypłata i wysokość odsetek jest uzależniona od uprzednio określonych warunków, obejmujących takie czynniki jak: indeks, instrument finansowy, towar, kurs walutowy. Lokata strukturyzowana to produkt z wbudowanym instrumentem pochodnym.

Nabywając lokaty strukturyzowane, klient uzyskuje możliwość osiągnięcia zysków, o ile zostaną spełnione określone warunki. Nie gwarantujemy osiągnięcia zysków, gwarantujemy jedynie, że w momencie zakończenia czasu inwestycji, zwracamy z góry określoną kwotę zainwestowanego kapitału.

Lokaty strukturyzowane oferujemy wyłącznie z pełną gwarancją kapitału. Oznacza to, że w dniu zakończenia lokaty inwestor otrzymuje zwrot minimum 100% zainwestowanego kapitału. Wartość lokaty strukturyzowanej w trakcie inwestycji może się wahać i zależy od:

- 1) wartości wpłaconego kapitału depozytu bankowego,
- 2) wartości części inwestycyjnej.

Zanim klient zainwestuje pieniądze w lokatę strukturyzowaną, powinien zapoznać się ze strategią inwestycyjną danej lokaty strukturyzowanej oraz innymi warunkami tej inwestycji.

2) Cel inwestycyjny

Lokaty strukturyzowane są przeznaczone dla inwestorów, którzy chcą:

- 1) uzyskiwać atrakcyjne stopy zwrotu z inwestycji,
- 2) różnicować swój portfel inwestycyjny zarówno pod względem geograficznym, poprzez inwestycje na światowych i lokalnych rynkach (np. Polska, Europa, USA, Chiny), jak i inwestycje w różne klasy aktywów (np. towarów, nieruchomości, walut),
- 3) dbać o bezpieczeństwo zainwestowanego kapitału, wykorzystując mechanizm gwarancji kapitału.

3) Opłaty

Klient płaci marżę, która jest kosztem wliczonym w warunki lokaty strukturyzowanej. Jej szacunkowa wartość znajduje się w dokumencie zawierającym kluczowe informacje. Dokument ten przygotowujemy oddzielnie dla każdej edycji lokaty strukturyzowanej. Informacje na temat pozostałych opłat i prowizji związanych z usługą inwestycyjną lub inwestycją w dany produkt podajemy w naszej tabeli prowizji i opłat bankowych lub regulaminie danej usługi lub produktu.

4) Uwagi:

1. W dniu zakończenia inwestycji inwestor otrzymuje w sumie:
 - 1) całość zainwestowanego kapitału,
 - 2) odsetki, które wyliczamy na podstawie formuły opisanej w danej strategii inwestycyjnej stworzonej i opisanej szczegółowo w dyspozycji oraz potwierdzeniu otwarcia rachunku lokaty strukturyzowanej.
2. Klient może zerwać lokatę strukturyzowaną przed upływem terminu, na który została zawarta.
3. Jeżeli klient zerwie lokatę strukturyzowaną przed upływem terminu, na który została zawarta, otrzyma wartość zainwestowanego kapitału pomniejszoną o opłatę pobieraną z tytułu likwidacji lokaty strukturyzowanej przed terminem zakończenia inwestycji. Klient musi się więc liczyć z tym, że straci część wpłaconych pieniędzy. Pieniądze z tytułu zerwania lokaty zwracamy w ciągu 1 dnia kalendarzowego od dnia, w którym klient złoży dyspozycję zerwania. Jeśli klient złoży dyspozycję zerwania w dniu otwarcia lokaty, pieniądze zwrócimy tego samego dnia.
4. Lokaty strukturyzowane oferujemy w ramach subskrypcji, czyli okresów, w których klient może ją zawrzeć. Informacje dotyczące aktualnych edycji dostępne są na naszej stronie internetowej i w naszych placówkach.

LOKATA INWESTYCYJNA

1) Cechy charakterystyczne

Lokata inwestycyjna to rodzaj produktu depozytowego o charakterze inwestycyjnym z wbudowanym Instrumentem finansowym (opcja). Jest rodzajem lokaty strukturyzowanej. Zysk (wysokość odsetek) zależy od tego, jak zmieni się wartość określonego aktywa, np. kurs waluty, które ustalamy z klientem w momencie zawierania umowy. Jeśli klient utrzyma lokatę przez cały czas określony w umowie, lokata ma minimalny poziom oprocentowania gwarantowanego, a my zwracamy mu 100% wpłaconego przez niego kapitału.

Jeśli lokata zostanie zerwana przed terminem, klient będzie musiał ponieść opłatę likwidacyjną, której wysokość ustalamy z nim przy zawieraniu transakcji.

Jeśli zostaną spełnione określone warunki, możemy podwyższyć oprocentowanie lokaty.

2) Cel inwestycyjny

Lokaty inwestycyjne to produkt dla osób, które:

- 1) chcą uzyskiwać atrakcyjne stopy zwrotu,
- 2) dbają o bezpieczeństwo zainwestowanego kapitału,
- 3) poszukują nowoczesnych form lokowania nadwyżek finansowych,
- 4) oczekują potencjalnie większych zysków niż na lokacie terminowej.

3) Opłaty

Warunki finansowe otwarcia lokaty i ich każdorazowa modyfikacja (np. wynikająca z przedterminowego zerwania lokaty) uwzględniają naszą marżę. Maksymalną wysokość marży określamy w *Polityce wykonywania zleceń oraz działania w najlepiej pojętym interesie klienta PKO Banku Polskiego S.A.*

LOKATA Z FUNDUSZEM

1) Cechy charakterystyczne

Lokata z funduszem to produkt inwestycyjny, który łączy:

- 1) lokowanie środków na depozycie bankowym i
- 2) inwestycję w jednostki uczestnictwa wybranych funduszy inwestycyjnych.

Część depozytowa to lokata terminowa o podanym oprocentowaniu oraz okresie umownym określonych w warunkach lokaty z funduszem. Fundusz inwestycyjny ma osobowość prawną i działa na podstawie ustawy o funduszach. Jego działalność koncentruje się na inwestowaniu pieniędzy zebranych publicznie bądź niepublicznie. Fundusz otwarty w zamian za wpłacone przez klienta pieniądze zbywa na jego rzecz jednostki uczestnictwa. Ich wartość zależy od inwestycji, które poczynił fundusz. Okresowo wycenia się aktywa netto Funduszu oraz dzieli się tę wartość przez liczbę jednostek uczestnictwa. Wyliczona w ten sposób wartość jednostki publikowana jest w środkach masowego przekazu oraz na stronie internetowej PKO TFI S.A. Fundusz może zbywać i odkupować jednostki uczestnictwa po cenie, która wynika z wyceny jednostek na dany dzień. Uwzględnia przy tym ewentualne opłaty manipulacyjne.

Zasady podziału środków znajdują się w warunkach danej lokaty z funduszem. Po zakończeniu okresu, na jaki ulokowany był depozyt, klient otrzymuje posiadany w tej części kapitał oraz odsetki należne za okres trwania lokaty. Część ulokowana w fundusze inwestycyjne pozostaje natomiast do dyspozycji klienta. Jednostki funduszy są zapisywane w rejestrze uczestników funduszu.

2) Cel inwestycyjny

Cel inwestycyjny funduszu inwestycyjnego jest określony w ustawie o funduszach. Dla funduszu inwestycyjnego otwartego może to być:

- 1) ochrona realnej wartości aktywów funduszu lub
- 2) osiągnięcie przychodów z lokat netto funduszu, lub
- 3) wzrost wartości aktywów w wyniku wzrostu wartości lokat.

Konkretny cel znajduje się w statucie danego funduszu.

Fundusz inwestycyjny to produkt dla osób, które nie mają czasu na indywidualne poszukiwanie najkorzystniejszych inwestycji lub nie są ekspertami na rynku kapitałowym. W zależności od indywidualnej skłonności do podejmowania ryzyka mogą wybrać fundusz najlepiej dopasowany do ich potrzeb inwestycyjnych.

Fundusz nie gwarantuje osiągnięcia zakładanych zysków ani realizacji celu inwestycji. Zanim klient nabędzie jednostki uczestnictwa, powinien zapoznać się z treścią prospektu informacyjnego i statutu danego funduszu inwestycyjnego PKO TFI S.A.

3) Opłaty

Klient może ponieść dodatkowe opłaty, jeśli odkupi jednostki uczestnictwa w okresie przewidzianym w warunkach lokaty z funduszem. Są one zgodne z naszą taryfą prowizji i opłat bankowych oraz opłatami wskazanymi w tabeli opłat udostępnionej przez fundusz inwestycyjny.

SKARBOWE TRANSAKcje NEGOCJOWANE

TRANSAKcja NA RYNKU DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

1) Cechy charakterystyczne

Transakcja na rynku papierów dłużnych polega na kupnie lub sprzedaży określonych dłużnych papierów wartościowych w zamian za ustaloną zapłatę. Klient może dopasować do własnych potrzeb:

- 1) okres inwestycji,
- 2) walutę,
- 3) oczekiwaną stopę zwrotu,
- 4) poziom ryzyka.

2) Cel inwestycyjny

Transakcja na rynku dłużnych papierów wartościowych jest przeznaczona dla osób, które chcą inwestować pieniądze w instrumenty o zróżnicowanym poziomie ryzyka, głównie w:

- 1) bony skarbowe,
- 2) obligacje skarbowe,
- 3) obligacje korporacyjne,
- 4) obligacje komunalne,
- 5) zagraniczne dłużne papiery wartościowe.

3) Opłaty

Klient może ponieść opłaty zgodnie z naszą tabelą prowizji i opłat bankowych. Klient płaci marżę. Jej maksymalną wartość wskazujemy w *Polityce wykonywania zleceń oraz działania w najlepiej pojętym interesie klienta PKO Banku Polskiego S.A.*

INSTRUMENTY POCHODNE

NEGOCJOWANA TERMINOWA TRANSAKcja WYMIANY WALUT WYMIENIALNYCH (FX FORWARD)

1) Cechy charakterystyczne

Negocjowana terminowa transakcja wymiany walut wymienialnych to transakcja, dzięki której klient może kupić lub sprzedać walutę wymienialną za walutę kwotowaną. Transakcję tę przeprowadzamy po kursie ustalonym w dniu jej zawarcia. Termin jej realizacji od 3 dni roboczych, liczonych od dnia zawarcia transakcji.

Ze względu na sposób rozliczenia wyróżniamy następujące typy transakcji terminowej:

- 1) *Non-deliverable forward* (NDF) – rozliczana przez jej zamknięcie po kursie zamknięcia i wypłatę kwoty rozliczenia w dacie waluty, czyli w dniu, w którym następuje rozliczenie transakcji albo
- 2) *Average Rate Forward* (ARF) – rozliczany przez jej zamknięcie po kursie, który jest średnią arytmetyczną wyliczoną z kursów średnich, w okresie obserwacji i wypłatę kwoty rozliczenia w dacie waluty; jeżeli walutą kwotowaną jest PLN kursem średnim jest fixing NBP, a dla pozostałych walut – fixing ECB lub fixing LME, albo
- 3) Dostawę waluty po ustalonym kursie terminowym, albo
- 4) *Time Option* – rozliczaną przez dostawę waluty w dowolnym dniu roboczym przypadającym w okresie pomiędzy datą opcji a datą waluty.

Klient może wcześniej zakończyć zawartą transakcję terminową najpóźniej w dniu, w którym przypada rozliczenie tej pierwotnej transakcji (tzw. data waluty). Może to zrobić przez zawarcie transakcji zamykającej. Można przyspieszyć lub odroczyć rozliczenie transakcji terminowej. Wyjątek stanowi transakcja *Time Option*.

W dniu zawarcia transakcji klient ma obowiązek ustanowić zabezpieczenie w formie depozytu gwarancyjnego i w wysokości, którą my określimy. Jeśli jest to transakcja z klientem, dla którego mamy wolne limity na realizację transakcji skarbowych, możemy odstąpić od wymogu zabezpieczenia transakcji.

2) Cel inwestycyjny

Negocjowana terminowa transakcja wymiany walut wymienialnych to inwestycja dla osób, które chcą się zabezpieczyć przed wzrostem lub spadkiem:

- 1) kursów walutowych przyszłych transakcji handlowych,
- 2) kosztu pozyskiwanego kapitału,
- 3) zysku z inwestycji.

3) Opłaty

Możemy uwzględnić marżę zarówno w ramach uzgodnionych warunków transakcji, jak i każdorazowej zmiany tych warunków (np. zamknięcia, przedterminowego rozliczenia). Maksymalną wysokość marży podajemy w *Polityce wykonywania zleceń oraz działania w najlepiej pojętym interesie klienta PKO Banku Polskiego S.A.*

4) Uwagi

1. Jeśli klient kupi walutę bazową za walutę kwotowaną, nie może skorzystać ze spadku kursu rynkowego poniżej ustalonego kursu terminowego.
2. Jeśli klient sprzeda walutę bazową za walutę kwotowaną, nie może skorzystać ze wzrostu kursu rynkowego powyżej ustalonego kursu terminowego.
3. Zawarcie transakcji może się wiązać z koniecznością ustanowienia (bądź podwyższenia kwoty) zabezpieczenia transakcji.

NEGOCJOWANA TRANSAKcja FX SWAP

1) Cechy charakterystyczne

Transakcja FX swap polega na:

- 1) kupnie albo sprzedaży waluty bazowej za walutę kwotowaną (wymiana początkowa) oraz
- 2) jednoczesnej odsprzedaży albo odkupie waluty bazowej za walutę kwotowaną na późniejszy termin rozliczenia (wymiana końcowa).

Klient ma prawo do przyspieszonego lub odroczonego rozliczenia wymiany początkowej albo/i wymiany końcowej. W przypadku, gdy w tej samej dacie rozliczenia strony transakcji mają wobec siebie wzajemne wymagalne zobowiązania wyrażone w tej samej walucie, możliwe jest dokonanie rozliczenia netto.

W dniu zawarcia transakcji klient ma obowiązek ustanowić zabezpieczenie w formie depozytu gwarancyjnego i w wysokości, którą my określimy. Jeśli jest to transakcja z klientem, dla którego mamy wolne limity na realizację transakcji skarbowych, możemy odstąpić od wymogu zabezpieczenia transakcji.

2) Cel inwestycyjny

Transakcję FX swap klient może wykorzystać:

- 1) żeby zabezpieczyć płynność finansową w innej walucie niż ma,
- 2) żeby przesunąć pozycję walutową na wcześniejszy lub późniejszy termin,
- 3) gdy ma walutę wymienialną, która nie jest mu chwilowo potrzebna.

3) Opłaty

Możemy uwzględnić marżę zarówno w ramach uzgodnionych warunków transakcji, jak i każdorazowej zmiany tych warunków (np. zamknięcia, przedterminowego rozliczenia). Maksymalną wysokość marży podajemy w *Polityce wykonywania zleceń oraz działania w najlepiej pojętym interesie klienta PKO Banku Polskiego S.A.*

4) Uwagi

1. Klient ma obowiązek rozliczyć transakcję FX swap po kursach ustalonych w dniu zawarcia transakcji. Jest to niezależne od poziomu kursów walutowych na rynku w dacie waluty wymiany początkowej oraz wymiany końcowej transakcji FX swap.
2. Zawarcie transakcji może się wiązać z koniecznością ustanowienia (bądź podwyższenia kwoty) zabezpieczenia transakcji.

OPCJA WALUTOWA

1) Cechy charakterystyczne

Opcja walutowa to instrument finansowy, który daje nabywcy prawo, lecz nie obowiązek zakupu (w wypadku opcji typu CALL) lub sprzedaży (w wypadku opcji PUT) uzgodnionej kwoty waluty w uzgodnionym terminie w przyszłości, po z góry ustalonym kursie realizacji opcji.

Nabywca opcji płaci na rzecz sprzedającego opcję premię opcyjną. Jest to koszt nabycia zabezpieczenia. Premia to:

- 1) dla sprzedającego – maksymalny możliwy do osiągnięcia zysk,
- 2) dla kupującego – cały koszt, jaki może on ponieść w związku z nabyciem praw z opcji.

W naszej ofercie znajdują się:

1. **Europejska opcja walutowa** – opcja walutowa, którą można wykonać tylko w dniu jej wygaśnięcia. Opcja jest realizowana, jeśli kurs referencyjny jest:
 - wyższy niż kurs wykonania opcji (dla opcji CALL),
 - niższy niż kurs wykonania opcji (dla opcji PUT).Jeśli te warunki są spełnione, opcję można wykonać przez:
 - kupno lub sprzedaż kwoty nominalnej opcji po ustalonym kursie wykonania albo
 - wypłatę kwoty rozliczenia (różnicy w wartości).
2. **Europejska walutowa opcja barierowa** – opcja walutowa z wbudowanym kursem bariery, którego osiągnięcie w okresie obserwacji warunkuje uzyskanie albo utratę przez nabywcę prawa majątkowego. Oznacza to, że nabywca w dniu wygaśnięcia opcji ma prawo żądać od drugiej strony dokonania transakcji kupna/sprzedaży waluty bazowej względem zakupu/sprzedaży waluty kwotowanej, po ustalonym kursie wykonania.

Jeżeli osiągnięcie bariery skutkuje nabyciem prawa majątkowego, barierę nazywamy aktywującą – od tego momentu opcja barierowa przyjmuje charakterystykę standardowej opcji waniliowej. W przeciwnym razie barierę nazywamy dezaktywującą (przedwczesne wygaśnięcie opcji).

W wypadku opcji barierowej typu *Double* prawo to występuje jedynie wtedy, gdy spełnione są łącznie następujące warunki, dla opcji barierowej typu:

- 1) *Double knock-in call*:
 - a) w dniu wygaśnięcia opcji poziom kursu referencyjnego jest wyższy od kursu wykonania opcji,
 - b) w dowolnym momencie w okresie obserwacji kurs *spot* danej pary walutowej będzie: równy kursowi dolnej bariery aktywującej lub niższy od niego albo wyższy od kursu górnej bariery aktywującej lub równy temu kursowi,
- 2) *Double knock-in put*:
 - a) w dniu wygaśnięcia opcji poziom kursu referencyjnego jest niższy od kursu wykonania opcji,
 - b) w dowolnym momencie w okresie obserwacji kurs *spot* danej pary walutowej będzie: równy kursowi dolnej bariery aktywującej lub niższy od niego albo wyższy od kursu górnej bariery aktywującej lub równy temu kursowi,
- 3) *Double knock-out call*:
 - a) w dniu wygaśnięcia opcji poziom kursu referencyjnego jest wyższy od kursu wykonania opcji,
 - b) w całym okresie obserwacji kurs *spot* danej pary walutowej będzie zawsze wyższy od kursu dolnej bariery dezaktywującej oraz zawsze niższy od kursu górnej bariery dezaktywującej,
- 4) *Double knock-out put*:
 - a) w dniu wygaśnięcia opcji poziom kursu referencyjnego jest niższy od kursu wykonania opcji,
 - b) w całym okresie obserwacji kurs *spot* danej pary walutowej będzie zawsze wyższy od kursu dolnej bariery dezaktywującej oraz zawsze niższy od kursu górnej bariery dezaktywującej.
3. **Europejska walutowa opcja binarna** – opcja walutowa, której nie oferujemy klientom detalicznym. Wykonywana jest, jeżeli:
 - 1) w dniu wygaśnięcia opcji *CALL* kurs referencyjny określonej pary walutowej będzie wyższy od kursu wykonania opcji, a kwota nominalna opcji jest kwotą rozliczenia, określoną w dniu zawarcia transakcji,
 - 2) w dniu wygaśnięcia opcji *PUT* kurs referencyjny określonej pary walutowej będzie niższy od kursu wykonania opcji, a kwota nominalna opcji jest kwotą rozliczenia, określoną w dniu zawarcia transakcji.
4. **Amerykańska opcja walutowa** – opcja walutowa, która może zostać wykonana, jeżeli kiedykolwiek w okresie obserwacji kurs referencyjny określonej pary walutowej będzie:
 - 1) wyższy od kursu wykonania (dla opcji *CALL*), a rozliczenie tej opcji następuje przez wypłatę kwoty rozliczenia,
 - 2) niższy od kursu wykonania (dla opcji *PUT*), a rozliczenie tej opcji następuje przez wypłatę kwoty rozliczenia.
5. **Amerykańska walutowa opcja binarna** – opcja walutowa, której nie oferujemy klientom detalicznym, jest to opcja, dla której warunki wykonania są spełnione, jeżeli kiedykolwiek w okresie obserwacji kurs referencyjny określonej pary walutowej będzie:
 - 1) wyższy od kursu wykonania opcji (opcja *CALL*), a kwota nominalna opcji jest kwotą rozliczenia określoną w dniu zawarcia transakcji,

- 2) niższy od kursu wykonania opcji (opcja *PUT*), a kwota nominalna opcji jest kwotą rozliczenia określoną w dniu zawarcia transakcji.

Opcje te mogą być rozliczane tylko przez wypłatę kwoty rozliczenia. Wyróżniamy następujące typy opcji:

- 1) *One Touch Up Digital* – opcja walutowa, która wykonywana jest, jeżeli kiedykolwiek w okresie obserwacji kurs spot danej pary walutowej będzie równy kursowi bariery (kursowi wykonania) albo wyższy od niego (aktywacja opcji). Wyróżnia się dwa rodzaje opcji typu *One Touch Up Digital*:
 - a) *One Touch Up Digital at-hit*, w której kwotę rozliczenia wypłacamy w drugim dniu roboczym po dniu realizacji, w którym doszło do aktywacji opcji;
 - b) *One Touch Up Digital at-expiry*, w której kwotę rozliczenia wypłacamy w drugim dniu roboczym po dniu wygaśnięcia opcji,
- 2) *One Touch Down Digital* – opcja walutowa, która wykonywana jest, jeżeli kiedykolwiek w okresie obserwacji kurs spot danej pary walutowej będzie równy kursowi bariery (kursowi wykonania) albo niższy od niego (aktywacja opcji). Wyróżniamy dwa rodzaje opcji typu *One Touch Down Digital*:
 - a) *One Touch Down Digital at-hit*, w której kwotę rozliczenia wypłacamy w drugim dniu roboczym po dniu realizacji, w którym doszło do aktywacji opcji,
 - b) *One Touch Down Digital at-expiry*, w której kwotę rozliczenia wypłacamy w drugim dniu roboczym po dniu wygaśnięcia opcji.
- 3) *No Touch Up Digital* – opcja walutowa, która wykonywana jest, jeżeli w okresie obserwacji kurs spot danej pary walutowej zawsze będzie niższy niż kurs bariery (kurs wykonania),
- 4) *No Touch Down Digital* – opcja walutowa, która wykonywana jest, jeżeli w okresie obserwacji kurs spot danej pary walutowej będzie zawsze wyższy niż kurs bariery (kurs wykonania),
- 5) *Double One Touch at-expiry* – opcja walutowa, która wykonywana jest, jeżeli kiedykolwiek w okresie obserwacji kurs spot danej pary walutowej będzie:
 - a) wyższy od kursu górnej bariery albo równy temu kursowi lub
 - b) niższy od kursu dolnej bariery albo równy temu kursowi.Kwotę rozliczenia wypłacamy w drugim dniu roboczym po dniu wygaśnięcia opcji.
- 6) *Double No Touch* – opcja walutowa, która jest wykonywana, jeżeli w okresie obserwacji kurs spot danej pary walutowej będzie zawsze niższy od kursu górnej bariery i będzie zawsze wyższy od kursu dolnej bariery.

6. **Walutowa opcja azjatycka** – opcja walutowa, dla której warunki wykonania są spełnione, jeżeli w dniu wygaśnięcia opcji:

- 1) *CALL* – kurs referencyjny będzie wyższy od kursu wykonania opcji,
- 2) *PUT* – kurs referencyjny będzie niższy od kursu wykonania opcji.

Kurs referencyjny w tym wypadku to średnia arytmetyczna kursów danej pary walutowej z dni obserwacji. Rozliczenie opcji następuje przez wypłatę kwoty rozliczenia.

7. **Strategia opcyjna** – co najmniej dwie transakcje opcji walutowej, mające na celu osiągnięcie określonego efektu ekonomicznego, które spełniają następujące warunki:

- 1) zabezpieczone są w tej samej formie,
- 2) rozliczane są ze środków na tych samych rachunkach bankowych,
- 3) w trakcie uzgodnienia warunków transakcji strony jednoznacznie uzgodniły, że zawierają strategię opcyjną.

Nie można przedterminowo zamknąć wybranych, pojedynczych transakcji opcji walutowych wchodzących w skład zawartej strategii opcyjnej. Klient ma prawo do przedterminowego zamknięcia części strategii opcyjnej wyłącznie wtedy, gdy pozostałe transakcje opcyjne wchodzące w skład strategii opcyjnej nie utracą charakteru zabezpieczającego, z uwzględnieniem §50 Ogólnych warunków współpracy z klientami na rynku finansowym w Powszechnej Kasie Oszczędności Banku Polskim Spółce Akcyjnej. Klient może zawrzeć z nami następujące rodzaje strategii opcyjnych:

- 1) Syntetyczny forward z dolną barierą dezaktywującą (eksporter) – klient nabywa opcję *PUT* oraz sprzedaje opcję *CALL* z dolną barierą dezaktywującą (*knock-out down*). Obie opcje mają ten sam kurs wykonania oraz ten sam poziom bariery,
- 2) Syntetyczny forward z górną barierą dezaktywującą (importer) – klient nabywa opcję *CALL* oraz sprzedaje opcję *PUT* z górną barierą dezaktywującą (*knock-out up*). Obie opcje mają ten sam kurs wykonania oraz ten sam poziom bariery,
- 3) Symetryczny korytarz zerokosztowy (eksporter) – klient nabywa opcję *PUT* oraz sprzedaje opcję *CALL*,
- 4) Symetryczny korytarz zerokosztowy (importer) – klient nabywa opcję *CALL* oraz sprzedaje opcję *PUT*,
- 5) Symetryczny korytarz zerokosztowy z dolną barierą dezaktywującą (eksporter) – klient nabywa opcję *PUT* oraz sprzedaje opcję *CALL* z dolną barierą dezaktywującą (*knock-out down*). Obie opcje mają ten sam poziom bariery,
- 6) Symetryczny korytarz zerokosztowy z górną barierą dezaktywującą (importer) – klient nabywa opcję *CALL* oraz sprzedaje opcję *PUT* z górną barierą dezaktywującą (*knock-out up*). Obie opcje mają ten sam poziom bariery,
- 7) Symetryczny azjatycki korytarz zerokosztowy (eksporter) – klient nabywa azjatycką opcję *PUT* oraz sprzedaje azjatycką opcję *CALL*,
- 8) Symetryczny azjatycki korytarz zerokosztowy (importer) – klient nabywa azjatycką opcję *CALL* oraz sprzedaje azjatycką opcję *PUT*.

Klient profesjonalny może jednak uzgodnić z nami zawarcie strategii opcyjnych innych niż określone powyżej.

2) Cel inwestycyjny

Opcje walutowe są przeznaczone dla osób, które chcą się zabezpieczyć przed niekorzystnym wpływem zmian rynkowych kursów walutowych na przyszłe transakcje handlowe, koszt pozyskania kapitału i zysk z inwestycji. Kupując opcje walutowe, można zabezpieczyć się przed niekorzystnymi zmianami kursów walutowych na rynku i zachować korzyści wynikające ze zmian sprzyjających.

3) Opłaty

Możemy uwzględnić marżę zarówno w ramach uzgodnionych warunków transakcji, jak i każdorazowej zmiany tych warunków (np. zamknięcia, przedterminowego rozliczenia). Maksymalną wysokość marży podajemy w *Polityce wykonywania zleceń oraz działania w najlepiej pojętym interesie klienta PKO Banku Polskiego S.A.*

4) Uwagi

1. W dniu zawarcia transakcji opcyjnej klient ma obowiązek ustanowić jej zabezpieczenie w formie depozytu gwarancyjnego. Musi to zrobić, jeśli jest wystawcą lub nabywcą opcji, dla której ustalono dzień płatności premii w terminie późniejszym niż drugi dzień roboczy następujący po dniu zawarcia transakcji opcyjnej. W wypadku klienta, dla którego mamy wolny limit na realizację transakcji skarbowych, możemy zrezygnować z zabezpieczenia transakcji.
2. Sprzedaż opcji walutowej wiąże się z obowiązkiem rozliczenia transakcji na rzecz nabywcy opcji. Jest to konieczne, jeśli zostaną spełnione warunki wykonania opcji. W związku z tym wystawca opcji jest narażony na ryzyko potencjalnie nieograniczonej straty. Za przyjęcie takiego zobowiązania sprzedający opcję otrzymuje premię opcyjną od nabywcy opcji.
3. Jeśli klient sprzedaje opcję walutową, może to oznaczać, że będzie musiał ustanowić zabezpieczenie transakcji lub podwyższyć jego kwotę.
4. Jeśli klient kupuje opcję walutową, dla której ustalono dzień płatności premii w terminie późniejszym niż drugi dzień roboczy następujący po dniu zawarcia transakcji opcyjnej, może to oznaczać, że będzie musiał ustanowić zabezpieczenie transakcji.

TRANSAKcja ZAMIANy STÓP PROCENTOWYCH IRS

1) Cechy charakterystyczne

Transakcja zamiany stóp procentowych IRS polega na tym, że strony transakcji wymieniają się określonymi płatnościami odsetkowymi wyrażonymi w tej samej walucie. Wysokość płatności odsetkowych ustalana jest w oparciu o określone pomiędzy nami a klientem:

- 1) kwotę nominalną transakcji,
- 2) długość okresów odsetkowych,
- 3) stawkę referencyjną odpowiednią dla danej waluty i okresu odsetkowego w przypadku zmiennych płatności odsetkowych,
- 4) stałą stopę procentową dla stałych płatności odsetkowych.

W dniu zawarcia transakcji klient ma obowiązek ustanowić zabezpieczenie w formie depozytu gwarancyjnego. To my określamy wysokość tego zabezpieczenia. W wypadku klienta, dla którego mamy wolny limit na realizację transakcji skarbowych, możemy zrezygnować z wymogu zabezpieczenia transakcji.

2) Cel inwestycyjny

Transakcja zamiany stóp procentowych IRS jest przeznaczona dla osób, które chcą zabezpieczyć koszty lub dochody odsetkowe związane z przyszłymi okresami zarówno przed wzrostem, jak i spadkiem rynkowych stóp procentowych.

3) Opłaty

Możemy uwzględnić marżę zarówno w ramach uzgodnionych warunków transakcji, jak i każdorazowej zmiany tych warunków (np. zamknięcia, przedterminowego rozliczenia). Maksymalną wysokość marży podajemy w *Polityce wykonywania zleceń oraz działania w najlepiej pojętym interesie klienta PKO Banku Polskiego S.A.*

4) Uwagi

1. Jeśli klient kupi IRS, nie może skorzystać ze spadku rynkowych stóp procentowych poniżej ustalonej stałej stopy procentowej.
2. Jeśli klient sprzeda IRS, nie może skorzystać ze wzrostu rynkowych stóp procentowych powyżej ustalonej stałej stopy procentowej.
3. Jeśli klient zawiera transakcję, może to oznaczać, że będzie musiał ustanowić zabezpieczenie transakcji lub podwyższyć jego kwotę.

WALUTOWA TRANSAKcja ZAMIANy STÓP PROCENTOWYCH CIRS

1) Cechy charakterystyczne

Walutowa transakcja zamiany stóp procentowych polega na tym, że jedna strona nabywa od drugiej określone płatności odsetkowe w jednej walucie w zamian za płatności odsetkowe w innej walucie. Wysokość płatności odsetkowych ustalana jest w oparciu o:

- 1) kwoty nominalne transakcji w dwóch walutach,
- 2) długość okresów odsetkowych,
- 3) ustalone stopy procentowe.

W dniu zawarcia transakcji strony ustalają kurs walutowy CIRS stosowany do ustalenia niebazowej kwoty nominalnej.

W ramach tego produktu można:

- 1) częściowo wymienić kwoty nominalne transakcji oraz
- 2) zawrzeć transakcję CIRS, w której dochodzi do przeszacowania wartości niebazowej kwoty nominalnej.

W dniu zawarcia transakcji klient ma obowiązek ustanowić zabezpieczenie w formie depozytu gwarancyjnego. To my określamy wysokość tego zabezpieczenia. W wypadku klienta, dla którego mamy wolny limit na realizację transakcji skarbowych, możemy zrezygnować z wymogu zabezpieczenia transakcji.

2) Cel inwestycyjny

Transakcja CIRS przeznaczona jest dla osób, które chcą zmienić:

- 1) walutę finansowania, z którego korzystają,
- 2) walutę, w której denominowane są aktywa przynoszące im dochód odsetkowy,
- 3) stopę procentową, według której naliczane są odsetki przez nich płacone lub otrzymywane.

3) Opłaty

Możemy uwzględnić marżę zarówno w ramach uzgodnionych warunków transakcji, jak i każdorazowej zmiany tych warunków (np. zamknięcia, przedterminowego rozliczenia). Maksymalną wysokość marży podajemy w *Polityce wykonywania zleceń oraz działania w najlepiej pojętym interesie klienta PKO Banku Polskiego S.A.*

4) Uwagi:

1. Jeśli klient kupuje CIRS, nie może skorzystać ze wzrostu rynkowych kursów walutowych powyżej ustalonego kursu walutowego CIRS (dla wymiany końcowej kapitału bądź wymiany częściowej wynikającej z amortyzacji kapitału).
2. Jeśli klient sprzedaje CIRS, nie może skorzystać ze spadku rynkowych kursów walutowych poniżej ustalonego kursu walutowego CIRS (dla wymiany końcowej kapitału bądź wymiany częściowej wynikającej z amortyzacji kapitału).
3. Jeśli ustalona zostanie stała stopa procentowa, klient nie może czerpać zysków z korzystnych zmian na rynku stopy procentowej.
4. Jeśli klient płaci zmienne odsetki, nie jest chroniony przed wzrostem rynkowych stóp procentowych.
5. Jeśli klient otrzymuje zmienne odsetki, nie jest chroniony przed spadkiem rynkowych stóp procentowych.
6. Jeśli klient zawiera transakcję, może to oznaczać, że będzie musiał ustanowić zabezpieczenie transakcji lub podwyższyć jego kwotę.

OPCJA NA STOPĘ PROCENTOWĄ

1) Cechy charakterystyczne

Opcja na stopę procentową to kontrakt finansowy, który daje nabywcy prawo majątkowe. Uprawnia go to (ale nie zobowiązuje) do zamiany kwoty odsetek, które zostały naliczone od kwoty transakcji według stopy referencyjnej, na kwotę odsetek naliczonych od kwoty transakcji według stawki realizacji. Jest to jednak możliwe tylko wówczas, gdy rozliczenie transakcji następuje jedynie przez wypłatę kwoty rozliczenia.

Strony zawierające transakcje opcji na stopę procentową mogą uzgodnić dla danej transakcji:

- 1) jeden lub więcej okresów odsetkowych,
- 2) zmianę kwoty nominalnej transakcji w poszczególnych okresach odsetkowych.

Klient ma obowiązek ustanowić zabezpieczenie transakcji opcyjnej w formie depozytu gwarancyjnego w dniu jej zawarcia, jeśli:

- 1) jest wystawcą opcji,
- 2) jest nabywcą opcji, dla której ustalono dzień płatności premii w terminie późniejszym niż drugi dzień roboczy następujący po dniu zawarcia transakcji opcyjnej.

Możemy zrezygnować z wymogu zabezpieczenia transakcji. Dotyczy to klienta, dla którego mamy wolny limit na realizację transakcji skarbowych.

Nabywca opcji płaci na rzecz sprzedającego opcję premię opcyjną, która jest równa kosztowi nabycia zabezpieczenia. Premia to jednocześnie maksymalny możliwy do osiągnięcia zysk, który sprzedający może osiągnąć. Dla kupującego premia ta to cały koszt, który może on ponieść w związku z nabyciem praw z opcji.

2) Cel inwestycyjny

Opcja na stopę procentową jest przeznaczona dla osób, które chcą się zabezpieczyć przed niekorzystnym wpływem zmian rynkowych stóp procentowych na przyszłe transakcje handlowe, koszt pozyskania kapitału lub zysk z inwestycji. Jeśli klient kupi opcję na stopę procentową, może zabezpieczyć się przed niekorzystnymi zmianami stóp procentowych na rynku, a jednocześnie zachować możliwość korzystania ze zmian sprzyjających.

3) Opłaty

Możemy uwzględnić marżę zarówno w ramach uzgodnionych warunków transakcji, jak i każdorazowej zmiany tych warunków (np. zamknięcia, przedterminowego rozliczenia). Maksymalną wysokość marży podajemy w *Polityce wykonywania zleceń oraz działania w najlepiej pojętym interesie klienta PKO Banku Polskiego S.A.*

4) Uwagi

1. Sprzedaż opcji na stopę procentową wiąże się z tym, że opcję trzeba rozliczyć na rzecz jej nabywcy, jeśli zostaną spełnione warunki wykonania opcji. W związku z tym wystawca opcji jest narażony na ryzyko poniesienia potencjalnie nieograniczonej straty. Za przyjęcie takiego zobowiązania sprzedający opcję otrzymuje premię opcyjną od nabywcy opcji.
2. Jeśli klient sprzedaje opcję na stopę procentową, może to oznaczać, że będzie musiał ustanowić zabezpieczenie transakcji lub podwyższyć jego kwotę.
3. Jeśli klient kupuje opcję na stopę procentową, dla której ustalono dzień płatności premii w terminie późniejszym niż drugi dzień roboczy następujący po dniu zawarcia transakcji opcyjnej, może to oznaczać, że będzie musiał ustanowić zabezpieczenie transakcji lub podwyższyć jego kwotę.

TERMINOWA TRANSAKCJA STOPY PROCENTOWEJ FRA

1) Cechy charakterystyczne

Transakcja FRA to terminowa transakcja stopy procentowej. Polega ona na tym, że w dniu jej zawarcia strony ustalają wysokość stopy procentowej dla przyszłego okresu odsetkowego w odniesieniu do ustalonej kwoty nominalnej, bez faktycznego jej zaangażowania. Zysk

bądź strata z transakcji FRA wynikają z różnicy pomiędzy stopą procentową transakcji a właściwą dla danego okresu odsetkowego stawką referencyjną.

W dniu zawarcia transakcji klient ma obowiązek ustanowić zabezpieczenie w formie depozytu gwarancyjnego. To my określamy wysokość tego zabezpieczenia. Możemy zrezygnować z wymogu zabezpieczenia transakcji. Dotyczy klienta, dla którego mamy wolny limit na realizację transakcji skarbowych.

2) Cel inwestycyjny

Terminowa transakcja stopy procentowej FRA jest przeznaczona dla osób, które chcą zabezpieczyć (przed wzrostem bądź spadkiem rynkowych stóp procentowych) koszty lub dochody odsetkowe związane z przyszłym okresem odsetkowym.

3) Opłaty

Możemy uwzględnić marżę zarówno w ramach uzgodnionych warunków transakcji, jak i każdorazowej zmiany tych warunków (np. zamknięcia, przedterminowego rozliczenia). Maksymalną wysokość marży podajemy w *Polityce wykonywania zleceń oraz działania w najlepiej pojętym interesie klienta PKO Banku Polskiego S.A.*

4) Uwagi:

1. Jeśli klient kupi transakcję FRA, nie może skorzystać ze spadku rynkowych stóp procentowych poniżej ustalonej stawki transakcji.
2. Jeśli klient sprzeda transakcję FRA, nie może skorzystać ze wzrostu rynkowych stóp procentowych powyżej ustalonej stawki transakcji.
3. Transakcja FRA pozwala zabezpieczyć tylko jeden okres odsetkowy.
4. Jeśli klient zawiera transakcję, może to oznaczać, że będzie musiał ustanowić zabezpieczenie transakcji lub podwyższyć jego kwotę.

TRANSAKCJA SWAPA TOWAROWEGO

1) Cechy charakterystyczne

Transakcja swapa towarowego to umowa między nami a klientem, w której określamy warunki wymiany płatności pomiędzy nami. Przyjmujemy, że:

- 1) płatnik kwoty stałej płaci płatność naliczoną według ceny stałej towaru ustalonej w momencie zawierania transakcji,
- 2) płatnik kwoty zmiennej płaci płatność naliczoną według ceny zmiennej towaru ustalonej na podstawie określonej ceny referencyjnej towaru zgodnie z **algorytmem** ustalonym w momencie zawierania transakcji.

Transakcje mogą być rozliczane wyłącznie za pomocą pieniędzy.

Transakcje swapa towarowego zawieramy standardowo w odniesieniu do towarów i cen referencyjnych określonych w komunikacie dotyczącym listy towarów, udostępnianym na naszej stronie internetowej.

W dniu zawarcia transakcji klient ma obowiązek ustanowić zabezpieczenie w formie depozytu gwarancyjnego. To my określamy wysokość tego zabezpieczenia. W wypadku klienta, dla którego mamy wolny limit na realizację transakcji skarbowych, możemy zrezygnować z wymogu zabezpieczenia transakcji.

2) Cel inwestycyjny

Transakcje swapa towarowego są przeznaczone dla osób, które chcą się zabezpieczyć przed niekorzystnym wpływem zmian rynkowych cen towarów na przyszłe transakcje handlowe.

3) Opłaty

Możemy uwzględnić marżę zarówno w ramach uzgodnionych warunków transakcji, jak i każdorazowej zmiany tych warunków (np. zamknięcia, przedterminowego rozliczenia). Maksymalną wysokość marży podajemy w *Polityce wykonywania zleceń oraz działania w najlepiej pojętym interesie klienta PKO Banku Polskiego S.A.*

OPCJA TOWAROWA

1) Cechy charakterystyczne

Opcja towarowa to transakcja, w ramach której klient nabywa od nas za określoną cenę prawo, ale nie zobowiązanie, do odebrania kwoty rozliczenia, jeżeli zostaną spełnione warunki wykonania opcji. Przy czym:

- 1) zakup opcji towarowej CALL zabezpiecza przed wzrostem ceny towaru,
- 2) zakup opcji towarowej PUT zabezpiecza przed spadkiem ceny towaru.

Transakcje opcji towarowych standardowo zawieramy w odniesieniu do towarów i cen referencyjnych określonych w komunikacie dotyczącym listy towarów, udostępnianym na naszej stronie internetowej.

W naszej ofercie znajdują się dwa rodzaje opcji towarowych:

1. **Europejska opcja towarowa** to kontrakt finansowy, w ramach którego nabywca otrzymuje wypłatę kwoty rozliczenia. Dzieje się tak, jeśli zostanie spełniony warunek wykonania opcji, to znaczy, jeśli w dniu wygaśnięcia opcji:
 - CALL kurs referencyjny danego towaru będzie wyższy niż kurs wykonania opcji,
 - PUT kurs referencyjny danego towaru będzie niższy niż kurs wykonania opcji
2. **Azjatycka opcja towarowa** to modyfikacja europejskiej opcji towarowej. Kursem referencyjnym jest w niej średnia arytmetyczna cen towaru z okresu obserwacji uzgodnionego pomiędzy stronami.

Klient ma obowiązek ustanowić zabezpieczenie transakcji opcyjnej w formie depozytu gwarancyjnego w dniu jej zawarcia, jeśli:

- 1) jest wystawcą opcji,

- 2) jest nabywcą opcji, dla której ustalono dzień płatności premii w terminie późniejszym niż drugi dzień roboczy następujący po dniu zawarcia transakcji opcyjnej.

W wypadku klienta, dla którego mamy wolny limit na realizację transakcji skarbowych, możemy zrezygnować z wymogu zabezpieczenia transakcji.

Nabywca opcji płaci na rzecz sprzedającego opcję premię opcyjną, która jest równa kosztowi nabycia zabezpieczenia. Premia to jednocześnie maksymalny możliwy do osiągnięcia zysk, który sprzedający może osiągnąć. Dla kupującego premia ta to cały koszt, jaki może on ponieść w związku z nabyciem praw z opcji.

2) Cel inwestycyjny

Opcje towarowe są przeznaczone dla osób, które chcą się zabezpieczyć przed niekorzystnym wpływem zmian rynkowych cen towarów na przyszłe transakcje handlowe.

3) Opłaty

Możemy uwzględnić marżę zarówno w ramach uzgodnionych warunków transakcji, jak i każdorazowej zmiany tych warunków (np. zamknięcia, przedterminowego rozliczenia). Maksymalną wysokość marży podajemy w *Polityce wykonywania zleceń oraz działania w najlepiej pojętym interesie klienta PKO Banku Polskiego S.A.*

4) Uwagi

1. Jeśli klient sprzedaje opcję towarową, ma obowiązek rozliczyć transakcję na rzecz nabywcy. Dzieje się tak, jeśli zostaną spełnione warunki wykonania opcji. W związku z tym wystawca opcji jest narażony na ryzyko poniesienia potencjalnie nieograniczonej straty. Za przyjęcie takiego zobowiązania sprzedający opcję otrzymuje od nabywcy opcji premię opcyjną.
2. Jeśli klient sprzedaje opcję towarową, może to oznaczać, że będzie musiał ustanowić zabezpieczenie transakcji lub podwyższyć jego kwotę.

TRANSAKcja NA RYNKU UPRAWNIEŃ DO EMISJI GAZÓW CIEPLARNIANYCH

1) Cechy charakterystyczne

Transakcja na rynku uprawnień do emisji gazów cieplarnianych to umowa, którą zawieramy z klientem. Określamy w niej warunki bezpośredniej dostawy uprawnień na rachunek w Rejestrze Unii lub wymiany płatności pomiędzy stronami. Jeśli transakcja rozliczana jest przez wymianę płatności:

- 1) płatnik kwoty stałej płaci kwotę ustaloną w chwili zawierania transakcji,
- 2) płatnik kwoty zmiennej płaci kwotę naliczaną według ceny referencyjnej towaru uzgodnionej podczas zawarcia transakcji.

W dniu rozliczenia transakcji strona zobowiązana płaci drugiej stronie kwotę rozliczenia zgodnie z algorytmem ustalonym w chwili zawarcia transakcji.

W dniu zawarcia transakcji klient ma obowiązek ustanowić zabezpieczenie w formie depozytu gwarancyjnego. To my określamy wysokość tego zabezpieczenia. Możemy zrezygnować z wymogu zabezpieczenia transakcji. Dotyczy klienta, dla którego mamy wolny limit na realizację transakcji skarbowych.

2) Cel inwestycyjny

Transakcja ta przeznaczona jest dla:

- 1) podmiotów, które chcą uzyskać uprawnienia do emisji gazów cieplarnianych, ponieważ ich działalność związana jest z emisją gazów cieplarnianych,
- 2) klientów, którzy chcą się zabezpieczyć przed ryzykiem rynkowym wynikającym z niekorzystnych dla nich zmian ceny uprawnień.

3) Opłaty

Możemy uwzględnić marżę zarówno w ramach uzgodnionych warunków transakcji, jak i każdorazowej zmiany tych warunków (np. zamknięcia, przedterminowego rozliczenia). Maksymalną wysokość marży podajemy w *Polityce wykonywania zleceń oraz działania w najlepiej pojętym interesie klienta PKO Banku Polskiego S.A.*

4) Uwagi

Żeby rozliczyć transakcję, strony muszą mieć rachunek w Rejestrze Unii.

INFORMACJE DOTYCZĄCE RYZYKA

Kategoria klienta wg regulacji MIFID ² : Klient detaliczny, Klient profesjonalny, Uprawniony kontrahent	1. Ryzyko makroekonomiczne	2. Ryzyko sytuacji politycznej	3. Ryzyko zmiany regulacji prawnych lub podatkowych	4. Ryzyko braku możliwości uchwalenia budżetu	5. Ryzyko rynkowe	6. Ryzyko płynności rynku	7. Ryzyko zmienności wyceny instrumentów finansowych	8. Ryzyko operacyjne	9. Ryzyko kredytowe	10. Ryzyko związane z udzielonymi gwarancjami	11. Ryzyko opcji	12. Ryzyko koncentracji	13. Ryzyko utraty części kapitału w przypadku przedterminowego wycofania lokaty	14. Ryzyko niedopasowania terminów przeliczania / przepływów / bazy	15. Ryzyko związane ze strategiami opcyjnymi	16. Ryzyko obowiązku złożenia lub podwyższenia kwoty zabezpieczenia transakcji	17. Ryzyko rozliczenia	18. Ryzyko inwestycji w instrumenty pochodne	19. Ryzyko związane z reinwestycją płatności kuponowych	20. Ryzyko związane z działaniem mechanizmu dźwigni finansowej	21. Ryzyko wystąpienia szczególnych okoliczności w działaniu funduszu inwestycyjnego	22. Ryzyko metody wyceny
Obligacje i bony skarbowe	•	•	•		•	•	•	•									•		•			
Obligacje korporacyjne	•	•	•		•	•	•	•	•	•							•		•			•
Obligacje komunalne	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•							•		•			•
Nabywanie obligacji komunalnych (usługa dla Emitentów)	•	•	•					•									•					
Nabywanie obligacji korporacyjnych (usługa dla Emitentów)	•	•	•					•									•					
Oferowanie obligacji korporacyjnych			•		•			•									•					
Tytuły uczestnictwa otwartych funduszy inwestycyjnych	•	•	•	• ¹	•	•	•	•	•	•	• ¹	•					•	•	•	• ¹	•	•
Lokata strukturyzowana	•	•	•		•	•	•	•	•		•	•	•				•	•				
Lokata z funduszem	•	•	•	• ¹	•	•	•	•	•	•	• ¹	•					•	•	•	• ¹	•	•
Transakcja na rynku dłużnych papierów wartościowych	•	•	•		•	•	•	•	•	•		•					•		•			•
Lokata inwestycyjna	•	•	•		•	•	•	•	•				•				•	•				
Negocjowana terminowa transakcja wymiany walut wymiennalnych	•	•	•		•	•	•	•	•					•		•	•	•		•		•
Negocjowana transakcja FX SWAP	•	•	•		•	•	•	•	•					•		•	•	•		•		•
Opcja walutowa	•	•	•		•	•	•	•	•		•			•	•	•	•	•		•		•
Transakcja zamiany stóp procentowych IRS	•	•	•		•	•	•	•	•					•		•	•	•		•		•
Walutowa transakcja zamiany stóp procentowych CIRS	•	•	•		•	•	•	•	•					•		•	•	•		•		•
Opcja na stopę procentową	•	•	•		•	•	•	•	•		•			•		•	•	•		•		•
Terminowa transakcja stopy procentowej FRA	•	•	•		•	•	•	•	•					•		•	•	•		•		•
Transakcja swapa towarowego	•	•	•		•	•	•	•	•					•		•	•	•		•		•
Opcja towarowa	•	•	•		•	•	•	•	•		•			•		•	•	•		•		•
Transakcje na rynku uprawnień do emisji gazów cieplarnianych	•	•	•		•	•	•	•	•					•		•	•	•		•		•

¹ Zgodnie z prospektem inwestycyjnym danego funduszu inwestycyjnego.

² Z wyłączeniem lokaty strukturyzowanej, dla której odbiorcą produktu jest konsument (w rozumieniu kodeksu cywilnego), a kategoria klienta wg klasyfikacji MIFID to klient detaliczny.

TYPY RYZYKA

Ryzyka związane z otoczeniem gospodarczym, politycznym i prawnym:

1. **Ryzyko makroekonomiczne:** potencjalny negatywny wpływ koniunktury gospodarczej w kraju oraz na świecie na ceny rynkowe instrumentów finansowych. Najważniejsze z tych czynników, mogące wpływać na wartość instrumentów finansowych to m.in.:
 - 1) tempo wzrostu gospodarczego,
 - 2) poziom inflacji,
 - 3) bezrobocie,

- 4) wysokość stóp procentowych,
 - 5) poziom bilansu budżetu,
 - 6) bilans na rachunku obrotów bieżących.
2. **Ryzyko sytuacji politycznej:** wiąże się z możliwością destabilizacji sytuacji politycznej, która może wpływać pośrednio lub bezpośrednio na działalność emitentów lub wyniki podejmowanych decyzji inwestycyjnych.
3. **Ryzyko zmiany regulacji prawnych lub podatkowych:** ryzyko zmiany regulacji prawnych dotyczących uczestników rynku, oraz ryzyko zmiany przepisów prawa podatkowego wynikające ze zmiany:
- 1) stawek podatkowych,
 - 2) metody opodatkowania dochodu z tytułu udziału w funduszu,
 - 3) umów międzynarodowych w sprawie unikania podwójnego opodatkowania.
- Zmiany tego rodzaju skutkować mogą wyższymi obciążeniami podatkowymi uczestników rynku.
4. **Ryzyko braku możliwości uchwalenia budżetu:** dotyczy obligacji jednostek sektora finansów publicznych. Wiąże się z sytuacją, w której określone w warunkach emisji obligacji kwoty spłat zadłużenia w połączeniu ze spłatami pozostałych zobowiązań będą w przyszłości przekraczały limity określone w art. 243 ustawy o finansach publicznych.

Ryzyka związane z bieżącą sytuacją na rynku instrumentów finansowych:

1. **Ryzyko rynkowe:** ryzyko utraty wartości aktywów lub niez uzyskania oczekiwanego wyniku finansowego z inwestycji w rezultacie zmiany parametrów rynkowych (cen na rynku), takich jak:
 - 1) kursy wymiany walut, w wypadku niekorzystnych zmian kursów wymiany [**ryzyko walutowe**],
 - 2) ceny towarów będących aktywami bazowymi dla danego instrumentu pochodnego [**ryzyko cen towarów**],
 - 3) rynkowe stopy procentowe [**ryzyko stóp procentowych**],
 - 4) indeksy giełdowe będące instrumentami bazowymi dla danego instrumentu pochodnego.
2. **Ryzyko płynności rynku:** wynika ze zmniejszenia lub braku płynności na danym rynku finansowym. Może to powodować następujące skutki:
 - 1) niekorzystną wycenę transakcji,
 - 2) opóźnienie w realizacji zlecenia,
 - 3) realizację zlecenia w innym niż wskazanym przez klienta terminie [**ryzyko wystąpienia ograniczeń w dostępności rynku**].
3. **Ryzyko zmienności wyceny instrumentów finansowych:** ryzyko niez uzyskania oczekiwanych wyników finansowych z inwestycji wskutek zmian czynników rynkowych mających wpływ na wycenę instrumentu. Te czynniki to w szczególności:
 - 1) zmiany natychmiastowych i terminowych rynkowych kursów walutowych oraz ich wzajemnej relacji,
 - 2) zmiany natychmiastowych i terminowych rynkowych stóp procentowych oraz ich wzajemnej relacji,
 - 3) zmiany innych cen rynkowych specyficznych dla danego rynku i rodzaju transakcji,
 - 4) zmiany wzajemnych relacji cen rynkowych,
 - 5) różnice pomiędzy stawkami referencyjnymi przyjętymi dla danej transakcji a cenami rynkowymi,
 - 6) różnice pomiędzy cenami kupna i cenami sprzedaży dla danego rodzaju transakcji na rynku finansowym oraz zmiany tych różnic.

Jeśli klient zdecyduje się wcześniej zakończyć inwestycję, może to skutkować negatywną wyceną wartości transakcji w stosunku do stanu z dnia jej zawarcia [**ryzyko wyceny zawartych transakcji w trakcie jej trwania**].

W dniu rozliczenia lub dniu ustalenia stawki referencyjnej cena, po której zawarta była transakcja, może znacząco odbiegać od aktualnych cen rynkowych. Może to oznaczać, że klient będzie wówczas musiał ponieść dodatkowe koszty, co może mieć negatywny wpływ na ostateczny wynik finansowy osiągnięty przez klienta [**ryzyko wyceny transakcji w dniu rozliczenia**].

Ryzyka związane z działalnością kontrahentów, emitentów i gwarantów:

1. **Ryzyko operacyjne:** wynika z:
 - 1) nieadekwatnych lub zawodnych procesów wewnętrznych,
 - 2) ludzkich błędów,
 - 3) błędów systemów komputerowych,
 - 4) zdarzeń zewnętrznych.

W ich wyniku:

 - 1) klient może ponieść straty,
 - 2) transakcja może zostać błędnie rozliczona,
 - 3) transakcja może zostać rozliczona z opóźnieniem,
 - 4) mogą zostać przeprowadzone transakcje nieautoryzowane.

W wyniku błędów ludzkich lub błędów systemów oraz w wyniku zdarzeń zewnętrznych, istnieje ryzyko, że wartość transakcji zostanie błędnie wyceniona.
2. **Ryzyko kredytowe:** wiąże się z prawdopodobieństwem niewykonania zobowiązania lub pogorszeniem się zdolności kredytowej zagrożającej wykonaniu zobowiązania przez stronę transakcji. Wyodrębnia się następujące kategorie ryzyka kredytowego:
 - 1) ryzyko przedroczniowe – ryzyko niewykonania zobowiązania przez stronę transakcji, skutkującego utratą przyszłych należności z tytułu zawartej transakcji, występujące przed dniem ostatecznego rozliczenia przepływów pieniężnych związanych z tą transakcją,
 - 2) ryzyko rozliczeniowe – ryzyko niewykonania zobowiązania przez stronę transakcji w dniu ostatecznego rozliczenia przepływów pieniężnych związanych z tą transakcją.
3. **Ryzyko gwarancji:** występuje wówczas, jeśli podmioty, które gwarantują spełnienie określonych zobowiązań innych uczestników rynku, nie wywiążą się z nich. Dotyczy to przede wszystkim gwarancji wykupu papierów dłużnych emitowanych przez przedsiębiorstwa oraz zapłaty kwot umówionych odsetek.

4. **Ryzyko opcji:** występuje wówczas, jeśli kontrahent nie wywiąże się z bieżących zobowiązań ze względu na przysługujące mu prawo do zmiany wysokości i terminów przepływów pieniężnych z instrumentu finansowego.
5. **Ryzyko koncentracji:** wiąże się z nieuzyskaniem oczekiwanego wyniku finansowego z inwestycji w wyniku nadmiernej koncentracji produktów, w które Klient zainwestował, w ramach jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych.

Ryzyka związane z charakterystyką niektórych inwestycji i transakcji:

1. **Ryzyko utraty części kapitału w przypadku przedterminowego wycofania środków z lokaty strukturyzowanej:** dotyczy sytuacji, w której klient wycofa pieniądze z lokaty przed terminem. Może wówczas stracić odsetki i część zainwestowanych pieniędzy. W takiej sytuacji pobieramy bowiem opłatę likwidacyjną.
2. **Ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania, ryzyko niedopasowania przepływów, ryzyko niedopasowania bazy:** ryzyko nieadekwatnego skorelowania terminów przeszacowania lub rozliczenia albo (w wypadku instrumentów, które mają te same okresy przeszacowania lub rozliczenia) ryzyko nieadekwatnego skorelowania kwot przepływów, stóp procentowych instrumentów generujących przychody i koszty odsetkowe. Może to prowadzić do nieosiągnięcia zamierzonego celu transakcji zabezpieczającej w sytuacji niekorzystnego ukształtowania się kursów walut, stóp procentowych, indeksów giełdowych lub cen towarów. W skrajnym wypadku może dojść do powstania spekulacyjnego charakteru transakcji zabezpieczającej, w związku z czym klient nie uzyska zamierzonego zabezpieczenia i będzie narażony na poniesienie strat finansowych [**ryzyko powstania spekulacyjnego charakteru transakcji**].
3. **Ryzyko związane ze strategiami opcyjnymi, w tym ryzyko związane z zerokosztowymi strategiami opcyjnymi:** strategie opcyjne umożliwiają zakup przez klienta opcji finansowanych przez sprzedaż innych opcji. W niektórych wypadkach nominały opcji nie są sobie równe. Jeśli klient zawrze strategię opcyjną, może być zobowiązany wykonać zobowiązanie finansowe podobne do zobowiązania wynikającego z wystawienia opcji.
4. **Ryzyko obowiązku złożenia lub podwyższenia kwoty zabezpieczenia transakcji:** oznacza możliwość, że klient będzie musiał ustanowić zabezpieczenie lub podwyższyć wysokość zabezpieczenia dla transakcji pochodnych – również w czasie ich trwania. Może się tak zdarzyć, jeśli:
 - 1) wartość transakcji przekroczy przyznany klientowi limit,
 - 2) klient nie posiada limitu np. nie przedłużymy tego limitu lub go zniesiemy,
 - 3) początkowe zabezpieczenie po naszych wyliczeniach okaże się zbyt niskie.Jeśli klient nie ustanowi wymaganego zabezpieczenia, możemy przedterminowo zamknąć transakcję i ją rozliczyć.
5. **Ryzyko rozliczenia:** wiąże się z sytuacją, w której ze względu na ograniczenia w transferze środków finansowych pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w rozliczenia transakcji uczestnik transakcji nie wywiąże się ze swoich bieżących zobowiązań na rynku instrumentów finansowych.
6. **Ryzyko inwestycji w instrumenty pochodne, w tym niewystandaryzowane instrumenty pochodne:** polega na tym, że klient może stracić pieniądze z powodu niekorzystnych zmian na rynku, np.:
 - 1) zmian cen papierów wartościowych,
 - 2) zmian stóp procentowych,
 - 3) zmian kursów walut,
 - 4) zmian indeksów giełdowych.Inwestycja w instrumenty pochodne jest bardziej ryzykowna niż inwestycja w instrumenty stanowiące bazę dla instrumentów pochodnych, ponieważ:
 - 1) działają one w oparciu o dźwignię finansową (oznacza to, że nawet mała zmiana na rynku może mieć duży wpływ na wynik),
 - 2) umożliwiają zajmowanie krótkiej pozycji,
 - 3) ich wycena jest często skomplikowana.
7. **Ryzyko związane z reinwestycją płatności kuponowych:** dotyczy kuponowych dłużnych papierów wartościowych i wynika z braku możliwości reinwestowania otrzymanej płatności kuponowej według pierwotnie zakładanej rentowności inwestycji. Powoduje to, że faktycznie osiągnięta rentowność z papieru dłużnego trzymanego przez inwestora do daty wykupu będzie odbiegała od pierwotnie zakładanej.
8. **Ryzyko związane z działaniem mechanizmu dźwigni finansowej:** dźwignia finansowa to mechanizm, który pozwala klientowi inwestować większe kwoty niż ten faktycznie ma. Ryzyko z nim związane polega na tym, że, że zysk lub strata z transakcji mogą być wielokrotnie większe niż ustanowione przez klienta zabezpieczenie i zainwestowane pieniądze. Wynika to z faktu, że bilansowe obciążenie kapitałowe wynikające z transakcji jest wielokrotnie mniejsze od jej nominału. Nawet minimalne wahania notowań rynkowych mogą więc wpływać negatywnie na wartość wyceny transakcji.
9. **Ryzyko wystąpienia szczególnych okoliczności w działaniu funduszu inwestycyjnego:** wiąże się z sytuacją, w której dochodzi do nieuzyskania oczekiwanego wyniku finansowego wskutek:
 - 1) likwidacji funduszu,
 - 2) przejęcia zarządzania funduszem przez inne towarzystwo,
 - 3) zmiany depozytariusza,
 - 4) zmiany podmiotu zarządzającego portfelem inwestycyjnym funduszu,
 - 5) zmiany podmiotu obsługującego fundusz,
 - 6) połączenia funduszu z innym funduszem lub
 - 7) zmiany polityki inwestycyjnej funduszu.
10. **Ryzyko metody wyceny:** może wystąpić w przypadku instrumentów pochodnych lub niektórych instrumentów dłużnych, w których zastosowana metoda wyceny według skorygowanej ceny nabycia nie odzwierciedla faktycznego ryzyka związanego z inwestycją w te instrumenty. W wypadku niewystandaryzowanych instrumentów pochodnych fundusz może użyć modelu wyceny, który okaże się nieadekwatny do danego instrumentu. Jeśli taka pozycja zostanie zamknięta, może to obniżyć wartość tytułów uczestnictwa.

KONSEKWENCJE PODATKOWE

Transakcje zawierane przez klienta, których przedmiotem są instrumenty finansowe lub lokaty strukturyzowane, mogą wiązać się dla niego z konsekwencjami podatkowymi. Aby uzyskać szczegółowe informacje na temat opodatkowania dochodów z inwestycji w poszczególne instrumenty finansowe oraz lokaty strukturyzowane, klient powinien się skonsultować z profesjonalnym doradcą podatkowym, radcą prawnym, lub inną osobą uprawnioną do udzielania porad w tym zakresie.

ZASTRZEŻENIA

Dołożyliśmy starań, aby zamieszczone w tym materiale informacje były rzetelne i oparte na wiarygodnych źródłach. Materiał ten ma charakter wyłącznie informacyjny i nie stanowi oferty w rozumieniu kodeksu cywilnego.

Informacje zawarte w tym materiale nie stanowią:

- 1) propozycji nabycia jakichkolwiek instrumentów finansowych lub lokat strukturyzowanych,
- 2) rekomendacji inwestycyjnej,
- 3) usługi doradztwa inwestycyjnego,
- 4) doradztwa podatkowego,
- 5) formy świadczenia pomocy prawnej.

Niezależnie od informacji, które przekazujemy, przed zawarciem każdej transakcji klient powinien przeprowadzić całościową ocenę:

- 1) jej ryzyka,
- 2) potencjalnych korzyści i ewentualnych strat,
- 3) warunków i skutków prawnych, księgowych i podatkowych transakcji,
- 4) wpływu czynników rynkowych na wartość inwestycji i wynik transakcji.

Musi też w sposób niezależny ocenić, czy jest w stanie sam lub po konsultacjach ze swoimi doradcami podjąć ryzyko związane z daną transakcją.

Instrumenty finansowe lub lokaty strukturyzowane oraz transakcje, których są one przedmiotem, mogą nie być odpowiednie dla każdego klienta. Przed podjęciem decyzji inwestycyjnej klient powinien podjąć kroki w celu pełnego zrozumienia warunków transakcji, możliwych ryzyka i korzyści oraz ocenić, czy ta inwestycja jest zgodna z jego potrzebami i celami.

To klient decyduje, czy zawrze transakcję, na jaki okres i ile pieniędzy zainwestuje.